

प्रकाशन समिति

संरक्षक/सल्लाहकार

श्री जंग बहादुर शाही

अध्यक्ष महाबु गाउँपालिका

सम्पादक

कार्यकारी अधिकृत : श्री माधव पोखरेल

सहयोग एवम समन्वय :

लेखापाल : श्री महेन्द्र प्रसाद न्यौपाने

कम्प्युटर सहयोगी : श्री राज कुमार हमाल

व्यवस्थापक : श्री तर्क बहादुर सिंह

प्रकाशक

महाबु गाउँपालिका कार्यालय, गैडाबाज दैलेख

गाउँ सुचना केन्द्र

Web : www.mahabumun.gov.np

E-mail : mahabugaupalika74@gmail.com

Facebook : [mahabugaupalikadailekh](https://www.facebook.com/mahabugaupalikadailekh)

सम्पर्क नम्बरहरू:

गाउँपालिका अध्यक्ष : ९८४८२४२२७३

गाउँपालिका उपाध्यक्ष : ९८४८२८४५२३

कार्यकारी अधिकृत : ९७५८००४३३३/९८२२४०५५५२

मुद्रण :

सक्काम अफसेट प्रेस, दैलेख बजार

फोन नं. ०८९-४२०२९०

नेपालमा ६ नं. प्रदेश, दैलेख जिल्ला र दैलेख जिल्लामा महाबु गाउँपालिकाको अवस्थिति

विषयसूची

सि.नं.	विषयवस्तु	पेज नं.
१.	महाबु गाउँपालिकाको एक भलक	१-३
२.	महाबु गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय	४-७
३.	प्रथम गाउँसभामा पेश भएका निति, बजेट, कार्यक्रम तथा निर्णयहरु	८-५०

हाम्रो प्रतिबद्धता

गाउँवासीहरूले समयमै बुझाएको कर,दस्तुर र शुल्कबाट गाउँपालिकाको विकासका गतिविधि तथा दैनिक क्रियाकलापहरूमा प्रभावकारी,पारदर्शी तथा उत्तरदायीपूर्ण तरिका अपनाई गाउँवासीहरूको ईटछा र चाहना मलिकने गरी विकास आयोजनाहरू तयार गर्न प्रतिबद्ध छौं ।

- महाबु गाउँपालिका परिवार, गैडाबाज-दैलेख

महाबु गाउँ पालिका ६ नं. प्रदेश दैलेख जिल्लाको उत्तरमा कालीकोट जिल्ला संग जोडिएको पहाडी गाउँपालिका हो । यो गाउँपालिका को नाम महाबु रहनाको कारण यस ठाउँमा सवैभन्दा ठुलो देवता शिवको अवतारका रुपमा श्री महावै देवताको उत्पति महाबु गाउँ पालिका वार्ड नं. ५ वडावनमा भएको र त्यसको अवतार महाबु गाउँपालिकाका वार्ड नं. ६ स्थित दैलेखको सवैभन्दा अग्लो ४१६८ मिटर अग्लो महाबु लेखमा भएको र यस गाउँपालिकाका जनताहरूको साभा सहमतिले त्यसको नाम महाबु गाउँपालिका नामाकरण गरिएको हो ।

भौगोलीक स्थिति

महाबु गाउँपालिका ६ नं. प्रदेश दैलेख जिल्लाको ११ वटा स्थानिय तह मध्य महाभारत पर्वत श्रृंखलाको उत्तरमा अवस्थित एक दुर्गम पहाडी गाउँपालिका हो । यो गाउँपालिकाका ६ नं. प्रदेशको सुर्खेतको विरेन्द्रनगर नगर देखि ९० कि.मि. र दैलेख को सदरमुकाम देखि २२ कि.मि. उत्तरमा अवस्थित छ । यस महाबु गाउँपालिकाको पुर्वमा नारायण नगरपालिका, पश्चीममा छामघाट खोला उत्तरमा कालिकोट जिल्लाको सिमाना, दक्षीणमा भैरवि गाउँपालिका र नारायण नगरपालिका पर्दछ । दैलेख जिल्लाका ११ ओटै स्थानिय तह मध्य आर्थीक दृष्टिकोणले विपन्न प्रकृतिक पुरात्वीक, धार्मिक,ऐतिहासिक दृष्टिकोणले सम्बृद्ध छ । यस गाउँपालिकाको सदरमुकाम वार्ड नं. ४ गैडाबाज हो । राजनितिक रुपमा

दैलेख जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं. १ मा पर्दछ । ६ ओटा वडाहरुमा विभाजन गरिएको छ । महावु गाउँपालिको भौगोलिक अवस्थिति यस प्रकार छ ।

क) अक्षांस २८°३५' देखी २९°८' उत्तर

ख) देशान्तर ८१°५३'

ग) समुन्द्र सतहदेखि उचाई न्युनतम ताराघाट र रामघाटको अधिकतम- ४१६८ महावु लेक

घ) धरातल :

पहाडि क्षेत्र ७०

उच्च पहाडि क्षेत्र ३०

ङ) कुल क्षेत्रफल - ११०.८० वर्ग किलोमिटर

च) जनसंख्या -१९२७७ (२०६८ को जनगणना अनुसार)

छ) जनघनत्व १७४/sq.km

भौगोलिक र राजनितिक विभाजन

प्रदेश नं.: ६

जिल्ला: दैलेख

निर्वाचन क्षेत्र नं.: १

वडाहरु: ६

भु-उपयोग

क) कुल खेतियोग्य जमिन .....

ख) कुल खेति गरिएको जमिन .....

ग) कुल सिंचित क्षेत्र .....

घ) असिंचित क्षेत्र .....

ङ) वन जङ्गलले ढाकेको क्षेत्र .....

च) चरन क्षेत्र .....

छ) अन्य क्षेत्र .....

हावापानि

महावु गाउँपालिका भौगोलिक वनावट र हावापानिमा विविधतायुक्त गाउँ पालीका हो । साघुरा फाटहरु देखि पर्वत श्रृंखलाको भिरालो पहाड उच्च उपोष्ण देखि लिएर समशितोष्ण हावापानिको प्रधानता रहेको पाईन्छ । पहाडै पहाडले भरिएको गाउँ पालीका भएको हुँदा हिउँदमा लेकमा हिउँ पर्ने र ठण्डा हावाले गर्दा चिसो रहन्छ, भने गृष्म ऋतुमा गर्मिको महसुस हुन्छ । वर्षायाममा प्रसस्त वर्षा हुने,हिउँदमा हिउँ पर्ने,चैत्र-बैशाख मा हुरी चल्ने यस गाउँ पालिका का विशेषता हरु हुन् ।

क) औषत तापक्रम

अधीकतम : ३४°C

न्यनतम : ५.०°C

ख) औषत वार्षिक वर्षा १८०० मि.मि.

जलवायु

उपोष्ण : ५४४-१२०० मिटर

समशितोष्ण : १२००-१८०० मिटर

शितोष्ण : १८००-२३०० मिटर

ठण्डा लेकाली : २३००-४१६८ मिटर

६. कृषि पकेट क्षेत्र

क) कृषि आयोजना तर्फ

- ब्यवसायिक तरकारि विकास योजना कार्यक्रम - वडा नं. १ को ताराघाट, २ को तिपेडि, ३ को खाँडा पाल्चौर, ४ को गैडावाज/काप्रिखोला, ५ को गडिगाउँ/वडावन, ६ को रानिवन मा ।
- ब्यवसायिक वर्षे फलफुल विकास आयोजना - वडा नं. १,२,३,४,५,६ मा ।
- ब्यवसायिक खाध्यान्न तथा नगदे वाली आयोजना - वडा नं. १,२,३,४,५,६ मा ।
- ब्यवसायिक अलैचि विकास आयोजना -वडा नं. १,४,५,६ को माथिल्लो भाग मा ।
- ब्यवसायिक मौरी विकास आयोजना - वडा नं. १,२,३,४,५,६ को माथिल्लो भाग मा ।
- सघन वाली विकास तथा उत्पादकत्व विकास आयोजना - वडा नं. १,२,३,४,५ को तल्लो भाग ।
- ब्यवसायिक आलु उत्पादन आयोजना - वडा नं. १,२,३,४,५,६ को माथिल्लो भाग ।
- ब्यवसायिक दलहन,तेलहन वाली विकास आयोजना - वडा नं. १,२,३,४,५,६ मा ।
- ब्यवसायिक सुन्तला,केरा,आँप,ओखर,माल्टा,कागति आयोजना - वडा नं. १,२,३,४,५,६ मा ।

धर्म र धार्मिक स्थल हरु

प्राचिन काल देखि पवित्र देवभूमिको रूपमा रहेको महाबु गाउँ पालिकाका ९९.९८ % हिन्दु धर्मालम्बीहरु छन् । सबैको राष्ट्रिय भाषा नेपाली हो । गाउँ पालिकाका धार्मिक स्थलहरुमा काँशिकाँधको श्री महवै जगनाथ,शिव कुण्डल,गिताचौर शिवालय,वाँसिको गुफा, महाबु गाथ ,खरीगैरा महावैजगनाथ र मष्टादेवता,भवानि, कालिका मन्दिर,भैरव देवता,आदिका मुख्य मन्दिरहरु छन् ।

ऐतिहासिक पुरातात्विक र पर्यटकिय स्थल ।

काँशिकाँधको महावैको गाथ र कुण्डलहरु, महाबुको गाथ, वाँशिको गुफा,गिताचौरको शिवालय,देवलहरु,आदि पुरातात्विक ऐतिहासिक र पर्यटकिय स्थलहरु छन् ।

प्राकृतिक सम्पदा, खनिज पदार्थ र जडिबुटिहरू ,

महाबु गाउँ पालिका आफैमा प्राकृतिक सम्पदामा धनि गाउँ पालिका हो । विविध हावापानि र भु-वनावट भएका कारण विभिन्न प्रजातीका वनस्पति,जडीबुटी,पसुपंक्षीहरु, जंगली जनावरहरु,तामा,काईनाईट,स्लेट जस्ता खनिज हरु गन्धक,खरिदुंगा,चुनदुंगा,अभ्रख,तामा खानि जस्ता सम्पदाहरु छन् ।

नदिनाला

महाबु गाउँपालिका मा छामघाट खोला, गोटी खोला,उत्तिसेनि खेला,तेपेडी खोला,ताराघाट खोला पर्दछन् । यहाँ प्रशस्त सिचाई र विद्युत विकासका सम्भावनाहरु रहेका छन् ।

स्वास्थ्य

नेपालको संविधान २०७२ ले प्रत्येक नागरिकलाई स्वास्थ्य सम्बन्धी वाँचन पाउने अधिकारको सुनिश्चित गरेता पनि सुविधायुक्त अस्पताल,डाक्टर दरवन्दीको अभाव औषधि अभावको कारण स्वास्थ्य सेवा पाउन सकिरहेका छैनन् । यस गाउँ पालिकामा ४ ओटा स्वास्थ्य चौकि एक ईलाका स्वास्थ्य चौकि र एक सामुदायीक स्वस्थ्य ईकाई रहेका छन् । प्रथामिक स्वास्थ्य उपचार केन्द्रहरुमा स्तर उन्नति गरि स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।

राजनैतिक विभाजन

प्रदेश नं.- ६

जिल्ला - दैलेख

गाउँ पालिका -महाबु

वडाहरु - ६ वटा

सदरमुकाम - वडा नं. ४ गैडावाज

शिक्षा

आधारभूत विद्यालय :

माध्यमिक विद्यालय +२ - ४ ओटा

माध्यमिक विद्यालय १० कक्षा- ३ओटा

साक्षरता - ९५ प्रतिशत

महिला साक्षरता - ८५ प्रतिशत

पुरुष साक्षरता - ९० प्रतिशत

वालविकास केन्द्र -

सामुदायीक अध्यायन केन्द्र -

श्रोत केन्द्र - १

सञ्चार

- ✓ टेलीफोन : छैन ।
- ✓ हाल प्रयोगमा आएका सि.डि.एम.ए. र फोन लाईन : छैन ।
- ✓ ईलाका हुलाक - १
- ✓ अतिरिक्त हुलाक -५

महाबु गाउँपालिकाको प्रथम गाउँ सभा समक्ष महाबु गाउँ पालिका का उपाध्यक्ष श्री प्रेम कुमारी बुढा द्वारा प्रस्तुत २०७४/२०७५ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट बक्तव्य :

यस गरिमामय प्रथम गाउँ सभाका अध्यक्ष ज्यु ,
प्रमुख अतिथि ज्यु,
विशेष अतिथि ज्यु ,
अतिथि पुर्व माननिय सांसद ज्युहरु,
अतिथि पुर्व माननिय सभाषद् ज्युहरु,
अतिथि विभिन्न राजनितिक दलका प्रमुख ज्युहरु,
अतिथि सुरक्षा निकायका प्रमुख ज्युहरु,
अतिथि सरकारि निकायका प्रमुख ज्युहरु,
अतिथि विभिन्न कार्यालयका व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष तथा प्रधानाध्यापक ज्युहरु,
अतिथि पुर्व जिविसका सभापति ज्युहरु,
अतिथि पुर्व जिजिसका उपसभापति ज्युहरु,
अतिथि सम्मानित गाउँ सभाका सदस्य ज्युहरु,
अतिथि पुर्व गाविसका अध्यक्ष र उपाध्यक्ष ज्युहरु,
अतिथि नेपाल पत्रकार महासंघका अध्यक्ष ज्यु,
अतिथि नेपाल उद्योग वाणीज्य महासंघका अध्यक्ष ज्यु,
अतिथि गै.स.स. महासंघका अध्यक्ष ज्यु,

अतिथि बार एशोसियनका अध्यक्ष ज्यु,
अतिथि विभिन्न पेशागत संघ संगठनका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्युहरु,
अतिथि नागरिक समाजका अगुवाहरु,
अतिथि कार्यकारी अधिकृत ज्यु, लगायत वडा सचिव ज्युहरु,

यस सम्मानित गाउँ सभामा उपस्थित राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, पत्रकारहरु, प्रधानाध्यापक ज्युहरु, समाजसेवि, बुद्धिजिवि, उद्योगपति, व्यापारि, अल्पसंख्यक, समुदाय, किसानवर्ग उपस्थित सम्पूर्ण सज्जनवृन्द ।

सर्वप्रथम म

सार्वभौम सम्पन्न नेपाली जनताको प्रतिनिधि संस्था संविधान सभाबाट संघिय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र नेपालको संविधान घोषणा भई लागु भई स्थानिय तहको निर्वाचन सम्पन्न भै सकेपछिको महाबु गाउँपालिका का जनताको प्रतिनिधि संस्था सम्मानित प्रथम गाउँ सभामा आर्थिक वर्ष ०७४/०७५ को वार्षिक निति कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवको अनुभुति गरेको छु । यस ऐतिहासिक घडिमा लोकतान्त्रीक गणतन्त्र धर्म निरपेक्षता, संघीयता, समावेशी र समाजिक न्यायका लागी आफ्नो जिवन आहुति गर्नुहुने सम्पूर्ण आदरणीय विर सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछु । साथै न्याय, समानता, स्वाधिनता र समृद्धि प्राप्तीका लागी योगदान गर्नुहुने सम्पूर्ण आदरणीय राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु दाजु भाई तथा दिदि बहिनिहरुलाई हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

अध्यक्ष महोदय,

अव म महाबु गाउँपालिकाको वर्तमान अवस्था चुनौति सम्भावनाहरु र समग्र विकास र समृद्धिको कार्यक्रम यस सम्मानित गाउँसभामा प्रस्तुत गर्दछु ।

१. महाबु गाउँपालिकाको वर्तमान अवस्था :

यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफल एक सय दस दसमलव असी वर्ग किलोमिटर रहेको छ । यस गाउँपालिका को कुल जनसंख्या (२०६८ को जनगणना अनुसार) १९हजार २ सय ७७ रहेको छ । मानव विकास सुचाङ्को हिसावले दैलेख जिल्लाका ११ वटै स्थानिय तह मध्य पछि छ । कुपोषण, बाल मृत्युदर, मातृ मृत्युदर अरु स्थानिय तह भन्दा बढी छ । केहि महत्वपूर्ण सुचकहरुको आधारमा यस गाउँपालिकाको वर्तमान अवस्था कमजोर छ ।

२. महाबु गाउँपालिकाको चुनौति र सम्भावनाहरु :

यस सम्मानित गाउँसभामा कार्यक्रमिक हिसावले समावेश गरिएका अल्पकालीन, मध्यकालीन तथा दिर्घकालीन महत्वका सवालहरुलाई सफल पार्नका लागी यस गाउँपालिका विद्यमान चुनौति तिर विराट सम्भावना हरुलाई यथोचित ध्यान दिदै चुनौतिलाई सम्भावनामा परिणत गर्ने र अवसर हरुलाई सदुपयोग गरेर मात्र यस गाउँपालिका को समग्र विकास र समृद्धीमा फट्को मार्न सकिन्छ । यस महाबु गाउँपालिकामा निम्न अनुसार रहेका छन् ।

२.१ महाबु गाउँपालिका प्राकृतिक स्रोत साधनले सम्पन्न भएतापनि आर्थिक विकासको दृष्टीकोण वाट पछि परेको छ । गाउँपालिकाका सवै वडाहरुमा सडक पुगि सकेको छैन । नयाँ संरचना अनुसार गाउँपालिकाको सदरमुकाममा नयाँ संरचना अनुसार विकास का प्रक्रियाहरु अगाडि वढाउनु पर्दा जटिलता र परिस्थिति आयका छन् । महाबु गाउँपालिका र यसका सवै वडाहरुमा वडाकार्यालय भवन नहुँदा सेवा प्रवाहमा जटिलता उत्पन्न भएको छ । स्वास्थ्य चौकि वाहेक सुविधायुक्त अस्पतालहरु नभएको र स्वास्थ्य चौकि भवनहरु नभएको कारण जनताहरुलाई स्वास्थ्य सेवा दिन सकिएको अवस्था छैन ।

शिक्षाको क्षेत्रमा विगतका सरकारहरुले धमाधम अनुमति दिने तर शिक्षक को दरवन्दी नदिने कारणले शिक्षाको गुणस्तर खस्केको छ । विभिन्न संस्थाहरुले आफ्ना क्रियाकलाप हरु सञ्चालन गरेपनि उपलब्धीमुलक नभएर समय सदुपयोग गर्ने खालका छन् ।

३. यो गाउँपालिकाका जनताको मुख्य पेसा कृषी हो । हालसम्म परम्परागत कृषी प्रणाली मा निर्भर भएकाले अर्को ठुलो चुनौति रहेको छ ।
४. अझसम्म यस क्षेत्रमा रुडिवादि र अन्धविस्वासका अवशेषहरु रहेका कारण युग अनुसार समाजिक रुपान्तरण गर्न सकिएको छैन ।
५. प्राविधिक तथा बौद्धिक जनशक्ति र नागरिक सचेतनाको कमि भएको कारण विकासको क्षेत्रमा फट्को मार्न सकिएको छैन ।
६. यस गाउँपालिकाका जनताको पिडा र समस्याहरु समान छन् । पहाडि धरातल भएको कारण वाढी,पहिरो,हिउँ,असिना,चट्याड का कारण भोकमारिको समस्या,उपकरणको समस्या,शिक्षाको पहुँच मा कमि जस्ता चुनौतिहरु छन् । वेरोजगारिको समस्याको कारण उर्जाशिल युवाहरु भारत,खाडि मुलुक लगायत अन्य मुलुकमा पलायन भएका छन् । हाम्रा सामु यिनै महत्वपुर्ण चुनौतिहरु रहेका छन् ।
अध्यक्ष महोदय,

माथि उल्लेखित चुनौतिहरुका बावजुत यस गाउँपालिकाका प्रचुर सम्भावना रहेका छन् । यिनै सम्भावनाहरुको अध्यायन विस्लेषण पहिचान गरि सहि सदुपयोग गर्न सकेमा उल्लेखित चुनौति हरुलाई सहजै निराकरण गरेर यस क्षेत्रको विकास र आर्थिक संबृद्धीको अभियानलाई सफल पार्न सक्नेछौ ।

१. यस गाउँपालिकामा साना ठुला खोलाहरु उत्तरवाट दक्षीण तिर बगेको कारण विद्युत उत्पादन को सम्भावना रहेको छ । सवै क्षेत्रमा सिचाई र खनेपानि को उचित ब्यवस्थापन गरि समग्र विकासको ढोका खुल्न सकिनेछ ।
२. पर्यटनको दृष्टिकोणले अत्यन्त धनि छ । प्राकृतिक सुन्दरता ऐतिहासिक,धार्मिक धरोहरहरु,सांस्कृतिक सम्पदाहरु इस क्षेत्रका अमुल्य सम्पति हुन् । दैलेख जिल्लाको सवैभन्दा अग्लो महावु लेक (४९६८ व.मि. अग्लो) यस गाउँपालिकामा पर्दछ । धार्मिक स्थलहरुमा महावैको उत्पति स्थल गाथ काँशिकाध,गीताचौरको शिवालय र महावै जगनाथको मन्दीर,बाँसिको गुफा,प्रत्येक वडाहरुमा रहेका महावै जगनाथका मन्दीरहरु ,कालिका,भैरव,मस्टा,शिद्धशान्ती,कैलासनाथ,लामाकान,भगवति,देवि का मन्दीर हरु,भेषभुषा,चाडपर्व जस्ता महत्वपुर्ण सम्पदाहरुलाई संगठन गर्न सकेमा वाट्य तथा आन्तरिक पर्यटक आकर्षणको थलोको रुपमा विकास गर्न सकेमा पर्यटनको विकास विस्तार गरीएको छ ।

यस गाउँपालिका का जंगलहरुमा हजारौ थरिका जडीबुटिहरु पाईन्छन् । तिनि जडिवुटीको संरक्षण,उत्पादन,ब्यवस्थापन,प्रवर्धन तथा वजारिकरण गर्न सकेमा यहाँको आर्थिक अवस्थामा सुधार ल्याउन सकिन्छ ।

भौगोलीक विविधतालाई पनि यस प्रदेशको विकासको अवसका रुपमा लिन सकिन्छ । कृषी वालीतर्फ हिमाली तथा पहाडि क्षेत्रमा उत्पादन हने धान,कोदो,जौ,मकै,गहुँ,फापर,स्याउ,सुन्तला,केरा अम्वा समेत उत्पादन हुन्छ भने,विभिन्न स्थानमा बखा,भेडा,गाई,भैँसि,कस्तुरि,मृग,बाघ,भालु,डाँफे,मुनाल पाउनुका साथै महत्वपुर्ण पसुपंछीको वास स्थान रहेको छ ।

यस गाउँपालिकामा विकासको मेरुदण्डका रुपमा उर्जाशिल र गति सिल जनशक्ति नै हो । आफ्नो गाउँ आफै वनाउँ भन्ने उद्घोषका साथ यस गाउँपालिकाको विकास र समृद्धि आफैले गर्नपाउने अवसरको उपयोग गर्ने र उक्त जनशक्तिलाई प्रविधिक ज्ञान,सिप र क्षमतालाई अभिवृद्धि गर्नु जरुरि छ ।

गाउँपालिकाको विकासका लागी आर्थिक,समाजिक रुपान्तरणको नेतृत्व गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन गर्नु हाम्रो प्रमुख लक्ष हुनु पर्दछ । विकासमा जनताको स्वामित्व र अपनत्व स्थापित गर्न सकिनेछ ।

यस गाउँपालिकामा प्रसस्त खानि र खनिजका सम्भावनाहरु छन् । यहाँ कार्बोनेट, चुनढुंगा, तामा, खरिढुंगा, गन्धक, स्लेट जस्ता खनिहरु रहेका छन् । जस्तै हाम्रो गाउँपालिकाको विकासमा टेवा पुग्न सक्नेछ ।

यस गाउँपालिकामा रहेका कला संस्कृति, मौलीक शिप, रहन सहन, नाच गित, मारुनि नाच, स्थानिय वाली उत्पादन यो गाउँपालिकाको महत्वपूर्ण आर्थिक समृद्धिको आधारशीलता वन्न सक्नेछ । प्राकृतिक श्रोत साधन र सम्पदा को सहि सदुपयोग र कृषिमा आधुनिकिकरण गर्न नसकेका कारण यो क्षेत्र गरिविको रेखामुनि परेको छ । यिनै चुनौति र सम्भावनालाई आर्थिक, समाजिक, भौतिक, मानविय, सांस्कृतिक र प्राकृतिक सम्पदाहरुको वास्तविकतालाई राम्ररि बुझ्न बुझाउन र अध्यायन अनुसन्धान गर्न गराउन जरुरि छ । तथयमा आधारित भएर विकासलाई सुव्यवस्थीत रणनितिक दिर्घकालीन योजना निर्माण गर्न आवश्यक छ । यस गाउँपालिका लाई समृद्धि गराउनका निमित्त माथि उल्लेखीत सम्भावना हरु माथि टेकेर हामि सम्पूर्ण जनताहरुको पहल कदमिका साथ हाम्रा पौरखी हातहरुलाई ढिलो नगरी, अगाडी वढाउन यहाँका सम्पूर्ण राजनितिक दल, बौद्धिक व्यक्तित्वहरु, नागरिक समाज तथा आम जनसमुदाय एकजुट भएर हातेमालो गर्दै अगाडी वढ्नु जरुरि छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म महावु गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिका लागि २०७४/२०७५ मा अवलम्बन गरिने आर्थिक निति हरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास तर्फ

आवधिक गाउँपालिका विकास योजनाले गरेका मुख्य लक्ष र उद्देश्यहरुलाई ध्यानमा राखेर सबै सरोकारवाला निकायहरु वाट विकास कार्यक्रम हरु सञ्चालन गरिनेछ ।

२. यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका विषयगत कार्यालय, सरकारि तथा गैर सरकारि कार्यालय, सम्पादन गरिने वार्षिक निति वजेट कार्यक्रम लाई जनआधारित सहभागितामुलक योजनाका प्रक्रियाहरुलाई पुर्ण रुपमा पालन गरिने छ ।

३. सुचना प्रवाहलाई पारदर्सिता र प्रभावकारि बनाउन गाउँपालिका कार्यालय र वडा कार्यालयहरुमा वयभ साईड नियमित गरि सुचनामा सहज पहुँच वढाउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । यस गाउँपालिका अन्तरगतका सम्पूर्ण विषयगत कार्यालयहरुवाट भए गरेका कामको रेडीयो र पत्र पत्रीका मार्फत जानकारिमा ल्याईने व्यवस्था गर्नेछु ।

४. गाउँपालिकामा संचालन हुने सम्पूर्ण क्रियाकलाप हरुलाई सार्वजनिक सुनुवाई, समाजिक परिक्षण मार्फत सेवा प्रदायक हरुलाई त्यसको प्रभावकारिता वारे जानकारि गरि पारदर्सिता र स्वच्छ सुसासनको प्रत्याभुति गरिनेछ ।

५. गाउँपालिका अन्तरगत कार्यान्वयन हुने समपुर्ण क्रियाकलाप हरु लाई सेवामुखी र जनउत्तरदायी बनाउन अनुगमन मुल्याङ्कन प्रक्रियालाई निरन्तर दीईनेछ ।

६. जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, असहाय, असक्त, अपाङ्ग लाई वितरण गरिने समाजिक सुरक्षा भत्ता को वितरण प्रक्रियालाई वयभ साईड अध्यवधिक गरेर थप व्यवस्थीत गरिने छ ।

७. संचालीत आयोजनाहरुमा टेवा पुर्याउने उद्देश्यका साथ उपभोक्ता समितिहरुलाई अभिमुखि करण तालीमको ब्यवस्था मिलाईनेछ ।
८. गाउँपालिकाको प्रशासनिक,आर्थिक कामलाई ब्यवस्थीत गर्न गाउँपालीका मातहतमा रहेका सम्पूर्ण विषयगत कार्यालय को कार्य सम्पादनको आधारमा दण्ड र पुरस्कारको निति अवलम्बन गरिनेछ ।
९. पत्रकार महासंघको समन्वयमा यस गाउँपालिकामा भए गरेका कामको गतिविधिलाई सार्वजनिकिकरण गरिनेछ ।
१०. यस गाउँपालिकाको योजनाबद्ध विकासका लागी पञ्च वर्षीय योजना निर्माण गरि कार्यन्वयनमा ल्याउने ब्यवस्था मिलाउने छु ।
११. गाउँपालिकामा संचालन गरिएका सरकारी तथा गैरसरकारि काम काजको ब्यवस्थीत सुचना र अभिलेख राख्ने ब्यवस्था मिलाईनेछ ।
१२. प्रथम गाउँसभाबाट पारित गरेका निति,नियम र कार्यक्रम निरन्तरता दिईनेछ ।
१३. भौतिक पुर्वाधार तर्फ
महाबु गाउँपालिका भौगोलीक रुपमा पछाडी छरियर रहेको वस्ती थुप्रै साना ठुला खोला हरु भएको कारण सडक सञ्जालमा पहिलो प्राथमिकता राखेर सम्पन्न गरीने छ ।
१४. दैलेख सदरमुकाम देखी गैँडा हुङ्गी,खरिगैरा हुँदै गाउँपालिका को सदरमुकाम गैँडावाज जोड्ने सडकलाई स्तर उन्नति गरि ग्राभेल गरि बाह्रै महिना गाडि चल्ने ब्यवस्था गरिनेछ ।
१५. गैँडावाज,खरिगैरा,वडाखोला को मान्म,राज्म वाँसि,गिताचौर,काँशिकाँध,टाकुरि,उत्तीसेनि,रानिवन गैडावाज चक्रपथको निर्माण गर्ने ब्यवस्था मिलाएको छु ।
१६. गाउँपालिका भित्रका निर्माण भएका सडकहरुको स्तर उन्नति र घोरेटो वाटाहरु मर्मत सम्हार र नयाँ सडक निर्माण गर्ने ब्यवस्था गरेको छु ।
१७. राज्यले अवलम्बन गरेका तिन खम्बे निति (सरकारि,सहकारि र निजि) क्षेत्र यस गाउँपालिका मा प्रतिनिधित्व हुने गरि उद्योग वाणीज्य संघको शाखा खोली त्यसको कार्यालय भवन निर्माणका लागी आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
१८. प्रत्येक नागरिकको खाद्य सम्प्रभुता सहितको खाद्य अधिकारलाई मध्यनजर गर्दै कृषिको आधुनिकिकरण र ब्यबशायिकरण का लागी उच्च कृषी प्रविधिको प्रयोग,उन्नत विउ,सुधारिएको पसु नश्ल को लागी वजेट विनियोजन गरेको छु ।
१९. यस गाउँपालिकाका जनताहरुलाई स्वच्छ खानेपानि को अभाव भएको हुँदा उत्तिसेनि,गैडावाज वृहत खानेपानि योजना खानेपानिलाई डीटेल सर्वे गर्ने ब्यवस्था मिलाएको छु । साथै खानेपानि निर्माण भै जिर्ण भएका ६ वटै वडाका खानेपानि योजनालाई मर्मत सम्हार गरि सञ्चालनमा ल्याउनका लागी रकम विनियोजन गरेको छु ।
२०. कृषिमा उत्पादन वृद्धि गर्न प्रत्येक वडामा सिचाईको ब्यवस्था मिलाईने छ ।

२९. यस गाउँपालिकामा रहेका जल,जंगल, र जडिवृटि,फलफुल,खनिज पदार्थ,कृषी जन्य उत्पादन,पसुपालन,पर्यटकीय साधन र मानविय श्रोतको उचित प्रयोग गरि उध्योगको विकास बाट प्रत्येक नागरिकको जिवन पद्धतिलाई आर्थिक रुपमा रुपान्तरण गरिने छ ।

३. समाजिक विकास समिति तर्फ :

- दिगोविकासको लक्ष पुरागर्न आधारभुत शिक्षा अध्यायन गर्ने समुहका सम्पुर्ण वालवलीकालाई आधारभुत वातावरण शृजना गरि शिक्षाको मुल प्रभावमा लागीनेछ ।
- नेपाल सरकारको साक्षरता घोषणा अभियानलाई सार्थक वनाउन निरक्षरता उन्मुलन गरि पुर्ण साक्षर गाउँपालिका वनायन पहल गरिने छ ।
- यस गाउँपालिकाका गरिव जेहेनदार राम्रो अंक ल्याउने विद्यार्थीलाई उच्च शिक्षालाई ईन्जीनीयर,डाक्टर अध्यायनका लागी छात्रवृत्ति को व्यवस्थापन गर्न मदन भण्डारि कोषको व्यवस्था गरि कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
- गाउँपालिका स्तरिय स्वास्थ्य सेवा लाई प्रभावकारि वनाउन यहाँ रहेका स्वास्थ्य चौकिलाई स्तरउन्नति गरि गुणस्तरिय सेवा सुनिस्चीत गरिनेछ । स्वास्थ्य चौकि गैडावाजमा सामुदायीक पसलको लागी रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- प्रजनन् स्वास्थ्य अन्तर्गत पाठेघर खस्ने समस्या,लैङ्गीक हिंसा,घरेलु हिंसा,छाउ प्रथा,वाल विवाह,जातिय विभेद र छुवाछुत जस्ता सामाजिक कुरितिहरुलाई अन्त्य गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- बिकटताको कारण प्रत्येक नागरिकलाई स्वास्थ्य सेवा दिन समस्या भएको ले महावु गाउँपालीकाको वडा नं.४ गिताचौर,६ को रानिवन,२ को ऐराडिमा स्वास्थ्य सेवा दिनका लागी १/१ जना अहेव र १/१ जना अनमी को व्यवस्था गरिएको छ ।
- सरकारि तथा गैरसरकारि संघ संस्थाहरुको कामकाजलाई थप व्यवस्थीत गरि आवस्यक्तालाई ध्यानमा राखेर आर्थिक समृद्धिको दिशा तिर उन्मुख गराईनेछ ।
- स्थानिय तहको प्रत्येक क्रियाकलापमा महिला,दलित,जनजाति,दन्द्धपिडीत,एकल महिला,सिमान्तकृत वर्गको सहभागीतामा वृद्धि गराई आर्थिक समृद्धिका हरेक गतिविधिमा समावेशि तथा सहभागीता अगाडि बढाउने गतिलाई अवलम्बन गरिने छ ।

४. आथीक विकास तर्फ :

- महावु गाउँपालिका भौगोलीक रुपमा भिरालो,पाखो जग्गा भएको र वाडि,पहिरो,हिउँ,असिना जस्ता प्राकृतिक प्रकोपको कारण खाध्यान्नको समस्या बाह्रै महिना हुने गरेको छ । जनताको खाध्य सुरक्षा र दिगो पन ल्याउन,आत्म निर्भर वनाउन भौगोलीक सम्भाव्यत अध्यायन गरि वाली,वागवानि,मसला वाली,माछापालन,तरकारि तथा फलफुल खेति जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरि उत्कृष्ट कृषकहरुलाई पुरस्कृत गर्ने र कृषिमा आधुनिकिकरण गरि ब्यवशायीक कृषी मार्फत आर्थीक विकासमा टेवा पुग्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- माटोको उर्वराशक्ति कायम राख्न खाद्य तत्व व्यवस्थापन र भकारो सुधार,गोठ सुधार,मलमुत्र व्यवस्थापन गरि प्राङ्गारिक मल उत्पादन र उपयोगमा विशेष जोड दिईने छ ।

- भौगोलीक अवस्थाको अध्यायन गरि विभिन्न प्रकारका कृषी पकेट क्षेत्रको विकास गरिने छ ।

५. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ :

- महावु गाउँपालिका पहाडी भुभाग भएको हुँदा प्रत्येक वर्ष यहाको जनताले बाडि पहिरो असिना हिँउको कारण ठुलो जटिल समस्या वेहोर्नु परेको छ । प्रत्येक वर्ष निर्माण गरिएका संरचना खाद्य वाली दैविक प्रकोपको कारण भत्केर नष्ट भएर गईरहेका छन् । त्यसलाई न्युनिकरण गर्न अनुकुल वनाईराख्न एक दैविक प्रकोप तथा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरि जोखीम परेका समस्यालाई भूमिकरण गरि न्युनिकरण गरिनेछ ।
- भुकम्प,वाढीपहिरो जस्ता विपद् वाट बच्ने हरेक खालका जनचेतनामुलक कार्यक्रम हरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- वातावरणलाई अनुकुल बनाउन घर करेसादेखी वनजंगल संरक्षण गर्ने जस्ता जनचेतनामुलक कार्यक्रम गरिनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अव म माथि उल्लेखित निति तथा कार्यक्रम हरुको कार्यन्वयनकालागी विषयगत समिति गाउँकार्यपालिका बैठकहरुमा छलफलभई स्विकृतीकालागी आ.व. २०७४/०७५ का लागी प्रस्तावित बजेट यस सम्मानित गाउँसभामा प्रस्तुत गर्ने अनुमति माग गर्दछु ।

महावु गाउँपालिकामा नेपाल सरकार वाट प्राप्त भएको निसर्त अनुदान आ.व. २०७४/०७५ का लागी १७ करोड १० लाख ९० हजार रुपैया १३ पैसा प्रस्तुत गरेको छु । जसमा पुजीगत तर्फ १३ करोड ९२ लाख३३ हजार ४ सय रुपैया १३ पैसा र चालु तर्फ ३ करोड १८ लाख ५६ हजार ६ सय रुपैयाँ रहेको छ ।

सरकारि अनुदान विकास साभेदार संस्था विषयगत कार्यालयवाट जम्मा रकम रु २६ करोड १५ लाख ५१ हजार ७ सय ५२ रुपैयाँ ३३ पैसा रहेको छ । यसको विस्तृत विवरण यसैसाथ संलग्न राखीएको छ । अनुसुचि १ अनुसार कार्यक्षेत्रगत निशर्त अनुदानको आ.व. २०७४/०७५ को व्यय अनुमान यसप्रकार रहेको छ ।

क्र.सं.	शिर्षक	आ.व. ०७४/०७५ को अनुमानित बजेट	कैफीयत
१	आर्थीक विकास तर्फ	७३,५५,०००/-	
२	सामाजीक विकास तर्फ	३,१७,६५,०००/-	
३	पुर्वाधार विकास तर्फ	८,९९,२०,४८४।४५	
४	वतावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	६०,१६,०००/-	
५	संस्थागत विकास,सेवा प्रवाह र सुशासन		
	जम्मा	१३,५०,५६,४८४।४५	

ससर्त अनुदान,दातृनिकाय,गैरसरकारि संघ संस्थाको जम्मा रकम : रु. ९,०४,६१,६६३।२०

अध्यक्ष महोदय,

अन्तमा महाबु गाउँपालिकाको विकास सम्बृद्धि,उन्नती र प्रगतिको लागि सम्पूर्ण राजनितिक दल,नागरिक समाज, निजि क्षेत्र लगायत सम्पूर्ण बौद्धिक वर्ग,पत्रकार लगायत आम जनसमुदाय हरुको साभ्ना सम्पति प्रतिवद्धता र प्रभावकारि सहभागीताका लागि महाबु गाउँपालिकाको तर्फवाट,सम्पूर्ण पक्षवाट सृजनात्मक सहयोग का लागि हार्दीक धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्दछु ।
योजना छनोट प्रक्रियामा सहयोग पुर्याउनुहुने सम्पूर्ण विषयगत समितिका संयोजक ज्यु हरु लगायत सम्पूर्ण उपस्थित महानुभाव हरु लाई पुनः धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्दै विदा चाहन्छु ।

धन्यवाद

प्रेम कुमारी बुढा
उपाध्यक्ष
महाबु गाउँपालीका
अषाढ २८
गाउँ पालिकाको कार्यालय
रानिवन दैलेख

विषयगत समिति वाट आयका प्राथमिकताकरण गरि महाबु गाउँकार्यपालिका बैठक बाट निर्णय भएको २०७४/२०७५ को अनुमानित वजेटको विनियोजन विस्तृतीकरण यसप्रकार गरिएको छ ।

१. पुँजगत तर्फ

अनुदान- १२,७४,२६,४००/-
अ.ल्या - १०,०७,२७६.५०/-
जम्मा- १३,९२,३३,४८९.९०/-
कन्टेजेन्सी-४९,७७,००४.६३/-
विनियोजित रकम-१३,५०,५६,४८४.४५/-

(क) आर्थिक विकास तर्फ :

वडा नं. १(खरिगौरा)

- व्यवशायीक तरकारि तथा फलफुल खेतिको लागि रु. ८५,०००/-
- कृषी तथा भेटेनरी व्यवस्थापन रु. ६०,०००/-
- दुग्ध विकास संकलन केन्द्र स्थापनाको लागि सहयोग रु. २०,०००/-
- सिलाई,कटाई मेसिन खरिद, मुढा बुन्ने तालीम, सावुन बनाउने तालीम रु. १,२०,०००/-
- पशु सेवा जिवन विमा रु. ५०,०००/-
- व्यवशायीक मौरिपालन तालीम रु. २५,०००/-
- हाट बाजारको व्यवस्थापन रु. ६०,०००/-
- दालमोट र अचार बनाउने तालीम रु. २५,०००/-
- आरन पंखा खरिद तथा तालीम रु ६०,०००/-
- कृषी संकलन केन्द्र भवन निर्माण रु १,५०,०००/-

- उन्नत जातका राँगा,बोका र विउविजन रु. २,००,०००/-
- भकारो सुधार नश्ल सुधार रु १,५०,०००/-
- कृषि आधुनिकिकरण का लागी औजार रु.२,००,०००/-

वडा नं. २(वडाखोला)

- व्यवशायीक तरकारि खेति,फलफुल,व्यवशायीक पशुपालन रु. ७५,०००/-
- दक्ष प्राविधिक तालीम रु. १०,०००/-
- सिलाई,कटाई तालीम तथा मेसिन खरिद रु. २,००,०००/-
- मुढा बुन्ने,सावुन वनाउने तालीम रु. १,५०,०००/-
- अलैची खेति रु. १०,०००/-
- दुग्ध संकलन केन्द्र स्थापना रु. २,५०,०००/-
- पशु जिवन विमा रु. ३०,०००/-
- व्यवशायीक मौरिपालन तालीम रु. १५,०००/-
- भेटेनरि औषधि मेसिन खरिद रु. १,००,०००/-
- कृषी औषधि खरिद रु. १,००,०००/-
- अचार,दालमोठ तालीम रु. ६०,०००/-
- आरन पंखा खरिद तालीम रु. ७५,०००/-
- अपाङ्ग तथा जेष्ट नागरिक सम्भार कार्यक्रम रु. ७५,०००/-
- कृषि समह अन्तरगतका १० वटा समुहलाई १० वटा सिमेन्टी सिचाई पोखरी रु. १० लाख ।
- राँगा, बोका खरिद रु. १ लाख ।

वडा नं. ३(बाँसि)

- तरकारि,फलफुल,पशुपालन तालीम रु ४०,०००/-
- सिलाई कटाई तालीम रु. ५०,०००/-
- मुढा तथा सावुन वनाउने तालीम रु. १,५०,०००/-
- पशु जिवन विमा कार्यक्रम रु. ५०,०००/-
- मौरिपालन तालीम रु. २०,०००/-
- कृषि विकासका लागी औषधि खरिद रु. १,१५,०००/-
- अचार तथा दालमोट तालीम रु. ७५,०००/-
- सिचाई पोखरि (प्लास्टीक) सबै कृषि समुहलाई रु. ३,००,०००/-
- राँगा,बोका खरिद रु. १,००,०००/-
- कृषि पकेट क्षेत्र(खाँडा,पाल्चौर,तिपेडी खोला) रु. १,००,०००/-

वडा नं. ४(रानिवन)

- कृषि औषधि अरिद तथा घर वगैचा रु. १,००,०००/-

वडा नं. ५(काँशिकाँध)

- अलैची खेति प्रवर्धन रु. २,००,०००/-
- फलफुल खेति प्रवर्धन रु. १,००,०००/-
- तरकारि खेति प्रवर्धन रु. १,००,०००/-
- पशुपंछी पालन प्रवर्धन रु. १,००,०००/-
- अन्न तथा नगदेवाली प्रवर्धन रु. १,००,०००/-
- सिचाई पोखरि १० वटा समुह रु.१०,५०,०००/-
- सिचाई समाग्री वितरण रु. १,००,०००/-
- अल्लो,सिस्नो,मसलाजन्य,पहाडी कागज उद्योग रु. २,००,०००/-
- सामुदायीक बाख्रा पालन ढुंगा उचाल्ने रु. २,००,०००/-

वडा नं. ६(टाकुरि-रानिवन)

- कृषि पकेट कार्यक्रम प्याकेज कार्यक्रम रु. १,००,०००/-
- पशुपालन प्रवर्धन कार्यक्रम रु. १,००,०००/-
- फलफुल,तरकारि खेति प्रवर्धन रु. १,००,०००/-
- स्थानीय साना उद्योग प्रवर्धन रु. १,००,०००/-
- कृषि सिप विकास तालीम रु. ५०,०००/-
- कृषि सिचाई पोखरि मर्मत रु. ५०,०००/-
- कृषि विउ विजन खरिद तथा वितरण रु. ५०,०००/-
- सिचाई पोखरि खनिया रुख उत्तिसेनि रु.१,००,०००/-

(ख) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ

वडा नं. १(खरिगौरा)

- सामुदायीक वन व्यवस्थापन तालीम रु. ५ लाख २५ हजार ।
  - वृक्षारोपण विपद् व्यवस्थापन तालीम रु. ३०,०००/-
  - वन उपभाक्ता समिति गठन रु. २०,०००/-
  - रिमे पहिरो नियन्त्रण रु. ६०,०००/-
- जम्मा रु. ६,५५,०००/-

वडा नं. २(वडाखोला)

- वृक्षारोपण,कार्यक्रम सबै सामुदायीक वनमा वन व्यवस्थापन र तालीम रु. २,००,०००/-
- ईन्धन तथा सवारिसाधन खरिद रु. ३,००,०००/-
- फोहोर मैला व्यवस्थापन रु. २,००,०००/-
- जलाधार मुल संरक्षण रु. ५० हजार ।

- धुवारहित वडाका लागी रु. ५ लाख १६ हजार ।
- दैविप्रकोप कोष रु. ७५ हजार ।
- भु-क्षय पहिरो नियन्त्रण तिपेडि तटवन्धन,जुगेपानी तटवन्धन,केउरेपानि तटवन्धन,सिमखेत तटवन्धन रु. ३ लाख २० हजार ।

वडा नं. ३(बाँसि)

- खाडा पाल्चौर तटवन्धन रु. १ लाख ।
- डोप्के खोलो तटवन्धन रु. १ लाख ।
- साते खोला तटवन्धन रु. १ लाख ।
- चिसापानि खोला तटवन्धन रु. १ लाख ।
- सिउकान खाला तटवन्धन रु. १ लाख ।
- सामुदायीक वन व्यवस्थापन रु. ५० हजार ।
- धुँवारहित वडा घोषणा रु.२ लाख ।
- फाहोर मैला व्यवस्थापन रु. १ लाख ५० हजार ।
- दैवि प्रकोप व्यवस्थापन रु. ५० हजार ।
- नर्सरि व्यवस्थापन रु. १ लाख ५० हजार ।
- कृषि र भेटेनरि औषधि व्यवस्थापन रु २ लाख ।

वडा नं. ४(रानिवन)

- भु-क्षय नियन्त्रण (चाल्लेमुल, गिताचौर) रु. १ लाख ५० हजार ।
- धुँवारहित चुलो रु. १ लाख ५० हजार ।
- विपद् व्यवस्थापन तालीम रु. ५० हजार ।
- सामुदायीक वन नर्सरि व्यवस्थापन रु. १ लाख ५० हजार ।

वडा नं. ५(काँशिकाँध)

- वन व्यवस्थापन तथा उपभाक्ता समिति गठन तथा वृक्षारोपण कार्यक्रम रु. १ लाख ५० हजार ।
- धुवाँ रहित चुलो निर्माण रु. १ लाख ५० हजार ।
- विपद् व्यवस्थापन तालीम रु. ५० हजार ।
- आरुपाटे खेत तटवन्धन रु. १ लाख ५० हजार ।
- वयसरुख तटवन्धन रु. १ लाख ।
- खत्री टोल तटवन्धन रु. १ लाख ।
- जलवायु अनुकुलन तालीम रु. ५० हजार ।
- विपद् व्यवस्थापन सहयोग रु. ५० हजार ।
- धानेगौरा तटवन्धन रु १ लाख ।

वडा नं. ६(रानिवन-टाकुरि)

- वृक्षा रोपण माभगाउँ रु. १ लाख ।
- पहिरो नियन्त्रण रु. १ लाख ।
- बलामि ठुलो खेत तटवन्धन रु. २ लाख ।
- विपद् व्यवस्थापन रु. १ लाख ।
- दैवि प्रकोप रु. १ लाख ।
- जलवायु परिवर्तन अनुकुलन तालीम रु. ५० हजार ।

(ग) सामाजिक विकास तर्फ

वडा नं. १(खरिगौरा)

- जयन्ती मा.वि. कम्प्युटर सञ्चालन रु. १ लाख ।
- पाल्ती विद्यालय शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन रु. १ लाख ।
- जयन्ती मा.वि. कार्यालय व्यवस्थापन तथा फर्निचर रु ३ लाख ५० हजार ।
- मष्टा नि.मा.वि. फर्निचर रु. २ लाख ।
- कोपिला प्रावि भवन निर्माण रु. ३ लाख ।
- राम आदर्श भवन निर्माण रु २ लाख ।
- जेहेन्दार,दलीत,जनजाती छात्रवृत्ति रु ५० हजार ।
- जयन्ती मावि र मष्टा निमावि विद्यार्थीको क्षमता अभिवृद्धी का लागी थप १ घण्टा कक्षा सञ्चालन रु. ७ लाख ।
- स्वास्थ्य चौकि भवन निर्माण र तार बार रु. ६ लाख ५० हजार ।
- महिला स्वयमसेविका प्रोत्साहन भत्ता र क्षमता विकास रु. ९७ हजार ।
- स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम रु. १० हजार ।
- अति विपन्न वर्ग औषधि उपचार रु. ५० हजार ।
- औषधि व्यवस्थापन रु. ५० हजार ।
- स्वास्थ्य उपकरण खरिद रु. २ लाख ।
- गर्भवति महीलालाई पोषण युक्त खाना रु. ५० हजार ।
- युनिसेफ खानेपानि मर्मत रु.१ लाख ।
- जलुकेनि कुवा मर्मत रु. ५० हजार ।
- टुनिगौरा खानेपानि निर्माण रु. १ लाख ।
- गुरुङ टोल खा.पा. मर्मत रु. ५० हजार ।
- कर्मिधारा,लहर्ने,गीदुखोला खा.पा.मर्मत रु. २ लाख ।
- सार्वजनिक शौचालय रु.१ लाख ।
- फोहोर मैला व्यवस्थापन रु. ८० हजार ।
- खेलमैदान साविक १-५ रु. ६ लाख ।

- खेलकुद प्रतियोगिता तथा युवा स्वरोजगार तालीम रु. ९० हजार ।
- महिला सिपविकास,हिंसा विरुद्ध चेतनामुलक अभियान रु. १ लाख ३० हजार ।
- बाल विवाह,बहुविवाह,अनमेल विवाह विरुद्ध जनचेतना मुलक कार्यक्रम रु. २० हजार ।
- जेष्ठ नागरिक,युवा,विद्यार्थी,एकल महिला सम्मान रु. १ लाख ६० हजार ।
- दलीत छुवाछुत सम्बन्धी शिप विकास कार्यक्रम रु. १ लाख ४० हजार ।
- अपाङ्ग शिप विकास तालीम रु. १ लाख ।
- जनजाति शिपविकास तालीम रु. ७५ हजार ।
- मष्टा,महाबै जगन्नाथ, शिव मन्दीर मर्मत रु. ३ लाख ।
- प्रतिकक्षालय निर्माण रु. २ लाख ।
- स्थानिय कलासंस्कृति संरक्षण रु. ५० हजार ।
- वडा कार्यालय भवन मर्मत रु. ३ लाख ।

वडा नं. २(वडाखोला)

- आधारभुत क्षमता अभिवृद्धि थप कक्षा सञ्चालन रु. २ लाख ९० हजार ।
- आ.वि.मान्म रु. १लाख ३० हजार ।
- आ.वि. आटिपाटा रु. १लाख ३० हजार ।
- जगदिस मा.वि. कम्प्युटर व्यवस्थापन रु. ४ लाख ५० हजार ।
- जगदिस मा.वि. भवन मर्मत रु. २ लाख ।
- TSEE प्राविधिक कक्षा सञ्चालन रु.५० हजार ।
- औषधि खरिद,पोलिक्लीनिक व्यवस्थापन रु. २ लाख ५० हजार ।
- निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर रु. १ लाख ।
- गरिव असहाय वर्गलाई औषधि उपचार रु. ५० हजार ।
- स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम रु. ५० हजार ।
- महिला स्वयंसेविका प्रोत्साहन भत्ता र आमा समुहलाई चेतना मुलक कार्यक्रम रु.१ लाख ।
- खा.पा. मर्मत टमटा टोल रु. १ लाख ५० हजार ।
- फर्सिगाठ खा.पा. निर्माण रु. ५ लाख ५० हजार ।
- खरिया टोल खा.पा. निर्माण रु. १ लाख ।
- गुराँस खा.पा. साविक ४ रु.१ लाख ५० हजार ।
- दुनिखोला टोल रु. १ लाख ।
- ओखलढुंगा खा.पा. निर्माण रु. १ लाख ।
- खा.पा. मर्मत वडाखोला २,८,५,४ रु. ३ लाख ।
- पुर्ण सरसफाई वडा घोषणा र सरसफाई कार्यक्रम रु. ४ लाख ।

वडा नं. ३(बाँसि)

- मालीका मावि अंग्रेजी सिकाईका लागी थप कक्षा संचालन रु. ३ लाख ।
- मालीका मावि पुस्तकालय रु. २ लाख ।
- आधारभुत निमावि सुवाकोट फर्निचर निर्माण रु. १ लाख ५० हजार ।
- आधारभुत निमावि सुवाकोट क्षमता अभिवद्धी का लागी थप कक्षा संचालन रु. २ लाख ।
- भगवती आ.व. फील्ड निर्माण रु. २ लाख ।
- पाठकी विद्यालय राज्म फनिचर निर्माण रु. १ लाख ।
- भैरव प्रावि कोल मर्मत रु. १ लाख ।
- मालीका सा.अ. केन्द्र रु. ४० हजार ।
- वालविकास सामुदायीक केन्द्र सुवाकोट रु. ३० हजार ।
- वालविकास केन्द्र थामवाँसि भवन मर्मत रु. ४० हजार ।
- जलुकेनि वालविकास व्यवस्थापन रु.३० हजार ।
- स्वास्थ्यचौकि घेरवार रु. ४ लाख ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका प्रोत्साहन भत्ता रु. ९० हजार ।
- खोप क्लीड साभेदारि रु. १ लाख ।
- प्लास्टीक तथा फोहोर व्यवस्थापन रु. ५० हजार ।
- पुर्ण सरसफाई कार्यक्रम रु. ५० हजार ।
- विपद् व्यवस्थापन तालीम रु. २० हजार ।
- अलैची खेति विरुवा खरिद वितरण रु. ९० हजार ।
- छाउपढी प्रथा जनचेतना कार्यक्रम रु. ३० हजार ।
- खनेपानि तर्फ :
  - चाल्ने मुल थामवासि खा.पा. निर्माण रु. ५ लाख ।
  - पुर्म मेलीकोट खापा मर्मत रु. ५० हजार ।
  - पनेरि गाउँ खा.पा. मर्मत रु. ६० हजार ।
  - नेवा खा.पा. मर्मत रु. १ लाख ।
  - लिउडे खापा मर्मत रु. २ लाख ।
  - बैशारुख खा.पा. मर्मत रु. २ लाख ।
  - जैसिवाडा खा.पा. रु. १ लाख ।
  - लाटी गावे खा.पा. रु. २ लाख ।
  - चिस्यानि खापा मर्मत रु. ४० हजार ।
  - सिमखोला मुखीया टोल रु. १ लाख ।
  - कासि तोलानि टो ल मर्मत रु. १ लाख ।
  - दोभान वाडा खा.पा. रु. ५० हजार ।

- ठुरिखेला कोटकोट खा.पा. निर्माण रु. १ लाख ।
- घाटखोला खा.पा. मर्मत सुवाकोट रु. १ लाख ५० हजार ।
- डोफ्के मुहानदेखी सुनार टोल खा.पा. निर्माण रु. २ लाख ।
- धारा खोला मुहानदेखी गोठपाँडा खा.पा. निर्माण रु. २ लाख ।
- सुरुवाड खा.पा. बुढाटोल रु. २ लाख ।
- मेतई खा.पा. बासि-३ रु. १ लाख ।
- माल्चोरे धुले गल्फा सिचाई रु. १ लाख ।
- लाउताखार गुफा पदमार्ग निर्माण रु. ३ लाख ।
- कोलडाँडा वाट खाडा पाल्चौर सम्म गोरेटो बाटो रु. २ लाख ।
- ईल्म जैसि वाडा मष्टा मन्दीर निर्माण रु. १ लाख ।
- मष्टा मन्दीर पनेरिगाउँ दलीत टोल रु. १ लाख ।

वडा नं. ४(रानिवन)

- आ.वि. गिताचौर विद्यार्थी क्षमता अभिवृद्धी थप कक्षा सञ्चालन रु. ४ लाख ।
- मावि गैडावाज कम्प्युटर कक्षा व्यवस्थापन तथा भवन मर्मत रु. १० लाख ।
- नयाँवस्ती वालविकास रु. १ लाख ।
- गिताचौर स्वास्थ्य ईकाइ वर्थीड सेन्टर कर्मचारि र औषधि व्यवस्थापन रु. ७ लाख ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका प्रोत्साहन भत्ता रु. ५० हजार ।
- महावै जगन्नाथ मन्दीर धर्मशाला निर्माण रु. ६ लाख ।
- महावै जगन्नाथ मन्दीर काँडा सिरौला रु. १ लाख ।
- कालीका मन्दीर निर्माण डाडाघर काँडासिरौला रु. १ लाख ।
- कालेखोला खा.पा. मर्मत गैडावाज रु. ४ लाख ।
- काप्रीखोला खा.पा. निर्माण रु. ४ लाख ।
- उत्तिसेनि खा.पा. मर्मत रु. ५० हजार ।
- भैरव मन्दीर मुखियाटोल रु. १ लाख ।
- मुलवाटो देखी सिवालय सम्म पदमार्ग रु. २ लाख ५० हजार ।
- धुवाँरहित चुलो रु. २ लाख ५० हजार ।
- विपद् व्यवस्थापन रु. ५० हजार ।
- सांस्कृतिक प्रवर्धनका लागी सामाग्री खरिद फागु रु. १ लाख ५० हजार ।
- पियान्तडा सिचाई रु. ४ लाख ।
- उत्तिसेनि दमाईटोल सिचाई दमाईटोल रु. २ लाख ५० हजार ।
- ठुलोखोला सिचाई चल्ने मुल रु. २ लाख ।
- घट्टे खोला रवट सिचाई रु. २ लाख ।

वडा नं. ५(काँशिकाध)

- शिव आ.व. गडीगाउँ भौतिक व्यवस्थापन रु. ३ लाख ।
- पिपल डाँडा प्रावि भौतिक व्यवस्थापन रु. १ लाख ५० हजार ।
- कैलाशि आ.वि. गोर्ती भौतिक व्यवस्थापन रु. ३ लाख ।
- विष्णु आ.वि. भौतिक व्यवस्थापन १ लाख ५० हजार ।
- सरस्वति आ.वि. भौतिक व्यवस्थापन रु. १ लाख ।
- पिपल चौतारा फील्ड मर्मत रु. १ लाख ।
- अनमि व्यवस्थापन रु. २ लाख ।
- वर्थीड सेन्टर व्यवस्थापन रु. १ लाख ।
- स्वास्थ्य जनचेतना कार्यक्रम तथा योग शिक्षा रु. १ लाख ।
- स्वास्थ्य स्टेचर खरिद रु. ५० हजार ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका रु. ५० हजार ।
- नेवा खा.पा. मर्मत वलीडाँडा देखी फागुका सवै स्कीम रु. ५ लाख ।
- वन टोल छवरेल टोल खा.पा. मर्मत रु. १ लाख ५० हजार ।
- चुन्टाकुरा खा.पा. मर्मत दलीत टोल रु. १ लाख ।
- बतासे खानेपानि मर्मत रु. ४ लाख ।
- लेप्रे खा.पा. मर्मत रु. ३ लाख ।
- महिला, दलीत, जनजाति, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, शिपमुलक, आयआर्जन कार्यक्रम २ र सिचाई दलीतटोल २ गरेर जम्मा रु. ४ लाख ।
- अपाङ्ग मैत्री शौचालय रु. ८० हजार ।
- युवा लक्षित कार्यक्रम(सिपमुलक) रु. १ लाख ।
- खेलकुद प्रतियोगीता कार्यक्रम रु. १ लाख ।
- संस्कृति प्रवर्धन :
  - महावै गाथ प्रतिकालय निर्माण रु. ३ लाख ।
  - शिव मन्दिर दसनामि मन्दिर घेरवार रु. ७५ हजार ।
  - वराहथान मन्दिर निर्माण गोर्ती रु. ७५ हजार ।
  - नयाँथान मन्दिर रु. १ लाख ।
  - महावै मन्दिर निर्माण गडीगाउँ रु. ५० हजार ।
  - सार्कीटोल मन्दिर निर्माण रु. ५० हजार ।
  - भगवति माई मन्दिर पर्खाल निर्माण रु. ५० हजार ।
  - कालीका मन्दिर निर्माण गडीगाउँ रु. ७५ हजार ।

- खसटोल बालविकास केन्द्र फील्ड निर्माण रु. ५० हजार ।
- सिचाई पोखरि निर्माण चुलेपाटा रु. २ लाख ५० हजार ।
- सिचाई पोखरि निर्माण खनिया खेत रु. १ लाख ५० हजार ।

वडा नं. ६(टाकुरि-रानिवन)

- कालीका मा.वि.शैक्षीक तथा भौतिक व्यवस्थापन रु. ८ लाख ।
- भैरव मा.वि. फल्ड निर्माण तथा घेरवार रु. ३लाख ।
- भैरव मा.वि. शैक्षीक थप कक्षा सञ्चालन व्यवस्थापन रु. २ लाख ५० हजार ।
- गणेश आ.वि. फल्ड निर्माण घेरवार रु.१ लाख ।
- गौखोरिया विद्यालय शैक्षीक तथा भौतिक व्यवस्थापन रु. २ लाख ।
- गणेश आ.वि. शैक्षीक तथा भौतिक व्यवस्थापन रु. १ लाख ।
- जनसेवा आवि शैक्षीक तथा भौतिक व्यवस्थापन रु. १ लाख ।
- बाल शिक्षा भवन चुनारा टोल व्यवस्थापन रु. १ लाख ।
- कुईयपानि शिव मन्दीर मर्मत रु. ५० हजार ।
- तारामि टोल बाघ खोर मन्दीर रु. ५० हजार ।
- स्वास्थ्य केन्द्र व्यवस्थापन रानिवन रु. ४ लाख ।
- स्वास्थ्य ईकाइ भवन टाकुरि निर्माण रु. ५ लाख ।
- स्वास्थ्य स्यंसेविका प्रोत्साहन भत्ता तथा अहेवको तलव भत्ता व्यवस्थापन रु. २ लाख ७० हजार ।
- ज्ञजाति,दलीत,महिला,जेष्टनागरिक,अपाङ्ग,शिपमुलक आयआर्जन मुलक कार्यक्रम अन्तर्गत :
  - चुँदारा टोल रु. १ लाख १८ हजार ।
  - लामिडाँडा टोल रु. १ लाख ।
  - जौखोरिया टोल रु. १ लाख ।
  - बाहुन थर रु. १ लाख ।
- सरसफाई सम्बन्धी चेतना मुलक कार्यक्रम रु. ५० हजार ।
- फोहोर मैला व्यवस्थापन रु. १ लाख ।
- वडा कार्यालय शौचालय तथा स्नान गृह रु. २ लाख ।
- स्वास्थ्य केन्द्र शौचालय टाकुरि रु. १ लाख ।
- कृषी पकेट प्याकेज रु. १ लाख ।
- पसु पकेट प्याकेज रु. १ लाख ।
- पसुपालन पवर्द्धन रु. १ लाख ।
- फलफुल तरकारि खेति प्रवर्द्धन रु. १ लाख ।
- सिचाई पोखरि उत्तिसेनि रुख पुरानो धारा रु. १ लाख ५० हजार ।
- सिचाई पोखरि मर्मत जुम्लीडाँडा रु. ५० हजार ।

- आलेटोल सिचाई योजना रु. २ लाख ।
- कृषी विउविजन वितरण रु. ५० हजार ।
- कृषक शिप विकास तालीम रु. ५० हजार ।
- घरेलु तथा साना उद्योग प्रवर्द्धन साभेदारि गरिवि निवारण कोष रु. १ लाख ।
- युवा शिप विकास तालीम रु. ५० हजार ।
- खेलकुद मैदान मा.वि टाकुरि निर्माण रु. १ लाख ।
- खेलकुद सामाग्री/प्रतियोगीता प्रशिक्षण रु. ५० हजार ।
- धुवाँ रहित वडा घोषणा २ लाख ।

(घ) पुर्वाधार विकास तर्फ :

वडा नं. १(खरिगैरा)

- रुपाखेत-ताराघाट-खरिगैरा सडक रु. १० लाख ।
- भदौरे देखि वाहुनटोल सडक रु. ५ लाख ।
- पालेको साल सोता सडक रु. २ लाख ५० हजार ।
- धर्मशाला गीद्ध खोला सडक रु. २ लाख ५० हजार ।
- खरिगैरा द्वारे गल्फा सडक रु. ४ लाख ।
- जयन्ती मा.वि. निगाल्भारि सडक रु. ३ लाख ५० हजार ।
- मेदासि टोल, हमाल टोल, खाँण टोल सडक रु. २ लाख ।
- पानिटङ्गी भालुमोर सडक रु. २ लाख ५० हजार ।
- माईको थान पानिमुल सर्कीटोल माथिल्लो भात्र रु. ६ लाख ।
- ओखलढुंगा-बुढाटोल-भात्र सडक रु. ३ लाख ५० हजार ।
- कालसिम दलित वस्ती सडक रु. १ लाख ५० हजार ।
- जार्ज साल्ताडा सडक रु. १ लाख ५० हजार ।
- ओखलढुंगा खनेपानि मर्मत रु. १ लाख ।
- सिचाई टङ्गी निर्माण अरिबल छुस्दु रु. २ लाख ।
- अरत्लेघारि सिचाई पाईप खरिद रु. ५० हजार ।
- ढाण सिम्लाखेत सिचाई रु. ५० हजार ।

जम्मा : रु. ४६,५०,०००/-

वडा नं. २(वडाखोला)

- वालीसरा,कोलडाँडा,ऐराडी-मान्म,खरिगैरा सडक रु. ३० लाख ।
- भिरखेत ताराचौर सडक रु. २ लाख ५० हजार ।

- मानेखोला कुम्लेखोला सडक रु. २ लाख ।
- लाम कान थान-राज्म ओखलढुंगा,ईर्फी,गैडावाज सडक रु. ४ लाख ।
- जगदिस उमावि हुँदै तितेपातल सडक रु. ३ लाख ।
- मान्म ईर्फी जुगेपानि सडक रु. २ लाख ५० हजार ।
- ताराघाट,डुंग्री हेपो खरिगैरा विद्यालय सम्म सडक स्तरोन्नती रु. ५० लाख ।

जम्मा : रु. ९४,००,०००/-

वडा नं. ३(बाँसि)

- खाँडा पाल्चौर गाविस भवन सडक रु. ६ लाख ।
- थामवासि सुवाकोट,काप्रीखोला सडक रु. ८ लाख ।
- गैडावाज थामवासि गाविस भवन सडक रु. ८ लाख ।
- बाँसि-राज्म-मान्म-खरिगैरा सडक रु. ९ लाख ।
- दारेघाट,बाँसि,गिताचौर,काँशिकाँध सडक खण्ड दारेघाट,बाँसि,गिताचौर रु. ४० लाख ।
- तोलेनि हुँदै तिपेडी सडक रु. ४ लाख ।
- फुर्म,मेलीकोट, गैडावाज सडक रु. २ लाख ।
- जोडीमडी,पाखापानि हुँदै ईल्म सडक रु. ४ लाख ।

वडा नं. ४(रानिवन)

- चाल्नेमुल सडक रु. ३ लाख ।
- लामाटोल देखी हस्पीटल सम्म स्तरोन्नती रु. १५ लाख ।
- काप्रीखोला-गिताचौर सडक रु. ७ लाख ।
- काप्रीखोला रवट फागु सडक रु. १४ लाख ।
- गैडावाज-बतासे-काप्रीखोला सडक स्तरोन्नती रु. ८ लाख ।
- बतासे नयाँवस्ती रानिवन सडक रु. ५ लाख ।
- गैडावाज,छुवाले टोल,खोलाघर सडक रु. ६ लाख ।
- गिताचौर डोक्रा सडक रु. ५ लाख ।

जम्मा : रु. ७८,००,०००/-

वडा नं. ५(काँशिकाँध)

- फागु गडिगाउँ गोर्ति सडक रु. १८ लाख ।
- कोटडाँडा गोर्ति कँडेनि सडक रु. १५ लाख ।
- कोटडाँडा -बडावन-सल्लेरि सडक रु. १० लाख ।
- चुन्टाकुरा-सल्लेरि-टाकुरि सडक रु. ७ लाख ।

- पिपल चौतारा दोभिला सडक रु. ९ लाख ।
- कुसापानि-गडीगाउँ-काँशिकाँध सडक रु. ५ लाख ।
- महाबै देउरा कुण्डल महवैको गाथ पदमार्ग निर्माण रु. ३ लाख ।
- गिताचौर काँशिकाँध जौवोया सडक स्तरोन्नती रु. ४० लाख ।

वडा नं. ६(टाकुरि-रानिवन)

- एकपाटे तारामिखेत बाघखोर कालीका स्कुल जौखेरिया रु. ५० लाख ।
- लामिडाँडा उत्तिसेनि सडक रु. १२ लाख ।
- बराहथान लमिडाँडा विद्यालय सम्म सडक रु. ६ लाख ।
- गैँडाबाज, घोडामच्चे रानिवन सडक स्तरोन्नती रु. १० लाख ।
- गैँडाबाज रानिवन एकपाटे सडक निर्माण रु. २५ लाख ।
- सिमल रुख बाहुनटोल सडक रु. ३ लाख ।
- गैँडाबाज-महावु सडक मर्मत रु. १२ लाख ।

विपद् व्यवस्थापन तथा सामाजीक विकास तर्फ वडा नं १ को छुट कार्यक्रम हरु :

- दैवि प्रकोप व्यवस्थापन रु. ५० हजार ।
- रिमे तटवन्धन रु. ५० हजार ।
- खा.पा. निर्माण कमिधारा,शिला १लाख २० हजार ।
- रिगेतडा सिमण्ट पुल रु. १ लाख ३० हजार ।

पुर्वाधार विकास तर्फ थप कार्यक्रमहरु,

- खरिगौरा जयन्ती मावि देखी गैँडाबाज सडक स्तर उन्नती रु. ५० लाख ।
- गाउँपालीका भावन निर्माण रु. ८० लाख । (क्रमागत)
- गा.पा. वडा नं. ४,५,६ भवन निर्माण रु. ७५ लाख ।
- विद्युत साभेदारी महाबु १-४ र ३-२ रु. ६० लाख ।
- टाकुरि जलविद्युत आयोजना मर्मत रु. १० लाख ।
- खनियापाटा जलविद्युत आयोजना मर्मत रु. ९ लाख ।
- काप्रीखोला जलविद्युत आयोजना मर्मत रु. ७ लाख । उत्तीसेनि खोला गैँडाबाज खा.पा. डीटेल सर्वे १,२,३,४,६ रु. ५ लाख ।
- मावि काँशिकाँध कम्प्युटर व्यवस्थापन र घेरवार रु. १० लाख ।
- आ.वि.फागु फील्ड निर्माण रु. ५ लाख ।
- खेलकुद मैदान निर्माण रु. ३० लाख ।
- मदन आश्रीत कोष (दलीत,महिला,अल्पसंख्यक) छात्र वृत्ति २ जना रु. ७ लाख ।

- उद्योग वाणीज्य संघ शाखा गैडावाज भवन निर्माण रु. ७ लाख ।
- औषधि खरिद स्वास्थ्य चौकि गैडावाज फार्मिसि संचालन रु. ७ लाख ७० हजार ४ सय ८४ रुपियाँ ।
- फर्निचर तथा मेसिनरि सामान खरिद रु. १० लाख ।

चालु तर्फ

महाबु गाउँपालीका अन्तरगत,कर्मचारि त.भ. पदाधिकारि पारिश्रमिक तथा सुविधा र अन्य ब्यबस्थापन तर्फ आव ०७४/०७५ को लागी तपसिल बमोजीम रकम विनियोजन गर्ने निर्णय गरियो ।

- पदाधिकारिहरुको पारिश्रमीक तथा सुविधा रु. ७२ लाख ।
- कर्मचारिको पारिश्रमीक तथा सुविधा १ करोड ५ लाख ।
- कार्यालय सञ्चालन सम्बन्धी खर्च रु. ३० लाख ।
- मर्मत सम्भार तर्फ रु. १० लाख ।
- कार्यालय खर्च रु. १६ लाख ५६ हजार ।
- परामर्श तथा अन्य सेवा शुल्क रु. ३० लाख ।
- अनुगमन भ्रमण तथा मुल्याङ्कन रु. ३० लाख ।
- विविध रु. २५ लाख ।

जम्मा : रु. ३ करोड १८ लाख ५६ हजार ६ सय ।

चालु र पुँजीगत जम्मा रु. १७ करोड १० लाख ९० हजार ८९ रुपैया १३ पैसा ।

जम्मा : २० करोड २९ लाख ४६ हजार ६ सय ८९ रुपैया १३ पैसा ।

माथि उल्लेखीत आर्थीक ०७४/०७५ को वार्षीक अनुमानीत विस्तृत बजेट निर्णय भै अनुमोदनका लागी सम्मानीत गाउँ सभामा पेश गर्ने गरि आजको गाउँ कार्यपालिकाको बैठक समापन गरिन्छ ।

आज मिति २०७४ असार २८ गते यस महाबु गाउँपालिकाको प्रथम गाउँ सभा को बैठक यस गाउँपालीका का अध्यक्ष श्री जंग बहादुर शाही ज्युको अध्यक्षतामा तपसिलका गाउँसभाका सदस्य हरुको उपस्थीती मा वसि तपशिल बमोजिमका निर्णय हरु पारित गरियो ।

उपस्थिति

आध्यक्ष	श्री जंग बहादुर शाही
उपाध्यक्ष	श्री प्रेम कुमारी बुढा
सदस्य	श्री हरि प्रसाद उपाध्याय
"	श्री रामकुमार पौडेल
"	श्री हिरा सिंह कुवल
"	श्री देव बहादुर शाही
"	श्री जगत बहादुर हमाल
"	श्री उम्वर बहादुर थापा
"	श्री अक्षय मजारी
"	श्री वाङ्मो कुमारी सुनार
"	श्री कविता कुमारी गिरी

डेप्युटी सहायक	- श्री दुर्गा वि.क.
सहायक	- श्री रस्मी वि.क.
सहायक	- श्री तरुण शाही
सहायक	- श्री राज बहादुर शाही
सहायक	- श्री शेर बहादुर ढाण मगर
सहायक	- श्री रमक बहादुर शाही
सहायक	- श्री हन व. वि.क.
सहायक	- श्री ऐकराज जैरवी
कार्यकारी अधिकृत	- श्री माधव पौरेल
सहायक	- श्री चर्म बहादुर मगर

निर्णयहरु :

निर्णय नं. १ :

महाबु गाउँपालिका को आ.व. ०७४/०७५ को बजेट,निति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनको लागी कार्यपालीका बाट पेश हुन आएको महाबु गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन २०७४ र अर्थ विधयेक २०७४ लाई स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २ :

महाबु गाउँपालिकाको आ.व. ०७४/०७५ को लागी गाउँ कार्यपालिका वाट अनुमोदन भई स्वीकृतीको लागी पेश हुन आएको आ.व.२०७४/०७५ को वजेट निति तथा कार्यक्रम लाई स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ३:

महाबु गाउँपालिकाको केन्द्र साविक रानिवन गाविसको कार्यालय वाट सञ्चालन हुँदै आएकोमा यस गाउँपालिकाको मध्य भाग गैँडावाज (हाल महाबु वडा नं. ४) मा पर्ने भएकोले यस गाउँपालिकाको केन्द्र महाबु गाउँपालिकाको वडा नं. ४ स्थीत गैँडावाज मा रहने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ४:

यस गाउँ सभामा पेश भएका विभिन्न सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकाय,दातृ संस्थावाट पेश भएका आ.व. ०७४/०७५ को प्रथामिकता मा परेका सम्पूर्ण कार्यक्रम हरुलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ५:

विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकाय वाट यस गाउँपालिकामा सञ्चालीत योजनाहरुमा जनसहभागीता,जिम्मेवारि वोध र योजनाको गुणस्तर जस्ता कमि कमजोरि देखिएको हुँदा निर्माण गरिएका पुर्वाधार लगायत अन्य क्रियाकलाप हरुमा दिगोपना र उपयोगी नदेखिएको र यस आ.व. ०७४/०७५ वाट सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था र गाउँपालिका वाट सम्पादन हुने सम्पूर्ण कार्य पारदर्शि दिगोपन हुनेखालको निति अनुसरण गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ६:

यस गाउँपालिकामा सरोकारवाला निकाय वाट आफ्ना कार्यक्रमहरु संचालन गर्दा गाउँपालिकाले तयार पारेका निति तथा प्रथामिकताका आधारमा लागु गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ७:

दैलेख जील्लाको सडक गुरुयोजनामा परेका गाउँपालिकाको श्रोत वाट निर्माण कार्य गर्न नसकिने भएको हुँदा उक्त सडकहरु निर्माण कार्यको लागी आवस्यक रकम विनियोजन गरिदिन नेपाल सरकार राष्ट्रीय योजना आयोगको सचीवालय,स्थानीय विकास मन्त्रालय,प्रदेश सरकारलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

(क) दैलेख-ताराघाट-वडाखोला-खरिगैरा-गैँडावाज सडक ।

(ख) सुर्खेत-दैलेख महाबु-कालीकोट-जुम्ला-मुगु हुँदै तिब्बत सडक ।

(ग) सुर्खेत-चुप्रा-दैलेख-भिरखेत-सैनचौर-काँशिकाँध-कालीकोट हुँदै जुम्ला सडक ।

(घ) खरिगैरा-मान्म-राज्म-बाँसि-गीताचौर-काँशिकाँध-उत्तिसेनि-रानिवन-गैँडावाज चक्रपथ निर्माण ।

निर्णय नं. ८:

यस गाउँपालिकाको श्रोत वाट सञ्चालन गर्न नसकिने तपसिलमा उल्लेखित सिँचाई योजना निर्माणका लागी सिँचाई मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

- (क) सुनकाउली सिचाई योजना महाबु-५ , २०० हेक्टर ।
- (ख) रासखला,उकाली सिचाई कुलो महाबु-२, १५० हेक्टर ।
- (ग) किमुखाँडा सिचाई योजना महाबु-२, १५० हेक्टर ।
- (घ) भात्र सिचाई योजना महाबु-१
- (ङ) कुम्लेखोला सिचाई योजना महाबु-१
- (च) काफलताडा सिचाई योजना महाबु-२
- (छ) उत्तिसगैरा सिचाई योजना महाबु-२
- (ज) रिमेचौर सिचाई योजना महाबु-३
- (झ) त्रिवेडि सालुक सिचाई कुलो निर्माण महाबु-३
- (ञ) लहरे सिम्लाखेत सिचाई योजना महाबु-१
- (ट) हम्ते पुरीखम्बा सिचाई योजना
- (ठ) एकराते गडीगाउँ सिचाई आयोजना-महाबु-५
- (ड) टाकुरि खोला सिचाई आयोजना महाबु-६
- (ढ) घट्टखोला साविक रानिवन ३ र ४ सिचाई योजना-६
- (ण) गोठीखोला सिचाई वडाखेत महाबु-३
- (त) सिरुकान सिचाई महाबु-३

निर्णय नं. ९:

यस गाउँपालिकाको श्रोतले निर्णय गर्न नसकिने सडक, पुलहरु निर्माण गरिदीनका लागी केन्द्र सरकार र स्थानिय विकास मन्त्रालय,भौतिक यातायात मन्त्रालय र प्रदेश सरकारलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

- तराघाट खोला सडक पुल निर्माण ।
- गिताचौर-फागु सडक पुल निर्माण ।
- बाँसि-गिताचौर सडक पुल निर्माण ।
- काप्रीखोला-काँशिकाध दोभान सडक पुल निर्माण ।

- टाकुरि कँडेलखेत सडक पुल निर्माण महाबु-६
- रुपाखेत रिमे सडकपुल निर्माण महाबु-१

निर्णय नं.१०:

यो गाउँपालिका भौगोलीक दृष्टीकोणबाट अति विकट र थुप्रै खोलानाला हरुले घेरेको हुँदा आवत जावत मा समस्या पर्ने भएको हुँदा तपसिल बमोजिमका भोलुङ्गे पुलहरु निर्माण गरिदिनु हुन संघीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय मा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

- टाकुरि सानोखोला भो.पु. निर्माण महाबु-६र५
- लमिडाँडा उत्तिसेनि भो.पु. निर्माण महाबु-६
- दोमिला टाकुरि भो.पु. निर्माण महाबु-५र६
- गोर्तिखोला कँडेनि भो.पु. निर्माण महाबु-५
- वलीडाँडा कुसापानि भो.पु. निर्माण महाबु-५
- रातिमाटे कुसापानि भो.पु. निर्माण महाबु-५
- घट्टेखोला भो.पु. निर्माण महाबु-१ निगालभाप्री ।
- रिमेखोला भो.पु. निर्माण महाबु-१
- तिपेडी खोला भो.पु. निर्माण महाबु-२ र३
- घट्टेखोला भो.पु. निर्माण महाबु-४ र ६
- दोमिला रानिवन भो.पु. निर्माण महाबु-५ र ६

निर्णय नं. ११:

यस गाउँपालिकामा उच्च प्रथामिकतामा परेका वृहत खाने पानिहरु र नयाँ निर्माण र मर्मत सुधार गर्नुपर्ने खानेपानिहरु निर्माण र मर्मत सुधार गर्नुपर्ने खानेपानिहरु निर्माण गरिदिनका लागि साना सहरि विकास आयोजना र खानेपानि मन्त्रालय लाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

- गुर्वेथरि खा.पा.निर्माण महाबु-५ साविक काँशिकाध-२,४र९ (क्रमागत)
- गोर्तिखोला खा.पा.निर्माण महाबु-५ साविक काँशिकाध-७ (क्रमागत)
- वृहत उत्तिसेनि खोला गैडाबाज खा.पा. महाबु-१,२,३,४,६(नयाँ निर्माण)
- इग्रेपानि खा.पा. महाबु-३ (नयाँ निर्माण)
- गोठीखोला खा.पा. महाबु-३ (नयाँ निर्माण)
- दुई दोभान महाबु - ६ (नयाँ निर्माण)
- खा.पा. मर्मत कोप्पेखोला महाबु-६ टाकुरि (मर्मत)
- उत्तिसेनि खा.पा. मर्मत महाबु -६ उत्तिसेनि (मर्मत)
- जुम्लीडाँडा खोला रानिवन साविक २,३,४ खा.पा. निर्माण (नयाँ निर्माण)

- खा.पा. मर्मत महाबु-५ साविक,बतासे र गडीगाउँ (मर्मत)

निर्णय नं. १२:

महाबु गाउँपालिका धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टीकोणबाट थुप्रै सम्भावना भएको गाउँपालिका भएको ले तपसिल बमोजिमका धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रको प्रवर्धन का लागी पर्यटन तथा नागरिक उड्यन मन्त्रालय,पुरातत्वीक विभाग मा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

- महाबु गाथमा शिव पार्वतीको १११ फिट अग्लो मुर्ती र पदमार्ग, भ्युटावर,धरमशाला निर्माण ।
- काँशिकाध महाबैको गाथ,धरमशाला निर्माण,मन्दीर मर्मत ।
- ताउलाखार गुफा पदमार्ग निर्माण महाबु-३ र मालीका माई मन्दीर निर्माण ।
- गिताचौर शिवालय मन्दीर निर्माण तथा पदमार्ग निर्माण ।

निर्णय नं. १३:

यस गाउँपालिकाका तपसिल बमोजिमका भु-भाग हरु पहिरोको उच्च जोखिममा परि वस्तीनै सार्नुपर्ने अवस्था रहेको हुँदा मानविय क्षति र कृषी जन्य भूमिलाई संरक्षण गर्न जिल्ला भुसंरक्षण कार्यालय,सिचाई मन्त्रालय,जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभागमा अनसरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

- वृहत खाडा पहिरो नियन्त्रण महाबु-१
- खडा नदि नियन्त्रण महाबु-३
- गगीगाउँ खोला नदि नियन्त्रण महाबु-५
- वलाकिटोल नदी नियन्त्रण महाबु-६
- खत्रीटोल नदी नियन्त्रण महाबु-५
- गिताचौर फागु खोला नदि नियन्त्रण महाबु-४
- गार्ती तटबन्धन महाबु -३
- गोठिखोला सिरुखा तटबन्धन महाबु-३
- धानेगौरा पहिरो नियन्त्रण महाबु-५

निर्णय नं. १४:

मुलुक नयाँ संरचनामा प्रवेश गरि स्थानिय तहको निर्वाचन भैसकेको २ महिना विति सकदा पनि नेपाल सरकार वाट कर्मचारिको व्यवस्थापन गर्न नसकदा जनताका दैनिक कामकाजमा समस्या र कठीनाई भेल्नु पर्ने अवस्था सृजना भएको हुँदा २०७४ श्रावण २० गते भित्र कर्मचारिको व्यवस्थापन गर्न नसकेको अवस्थामा कर्मचारिहरुको आवश्यक दरबन्धी सृजना गरि कर्मचारिहरु करारमा नियुक्ति गर्ने कानुनि प्रक्रिया पुर्याई व्यवस्थापन गर्न गाउँ कार्यपालिकालाई जिम्मा दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १५:

महाबु गाउँपालिका ईलाका स्वास्थ्य चौकिलाई स्तर उन्नती गरि प्रथमिक स्वास्थ्य सेवा केन्द्र बनाउन र १५ शैयाको अस्पताल निर्माण गर्नुका साथै आपतकालीन एम्बलेन्सको व्यवस्था गरिदीनुहुन नेपाल सरकार स्वास्थ्य मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १६:

ईलाका प्रहरि चौकि गैँडाबाजमा प्रहरि दरकवन्दी कमी भएकोले भौगोलीक रुपमा विकट भएको हुँदा शान्ती सुरक्षामा समस्या उत्पन्न भएको हुँदा त्यसको स्तर उन्नती गरि उचित दरवन्दीको उचित ब्यवस्था गरिदीन र काँशिकाध को ७,८,९ नं वडाहरु पनिपोखरि चौकिबाट सेवा प्रवाह हुँदै आएको मा हाल सविकको ८ तोरिमुल भैरवि मा परेको र वडा नं. ७,८,९ महाबुमा पर्ने भएको हुँदा महाबु ५ साविक वडा नं. ७,९ को सुरक्षा ब्यवस्था गैँडाबाज प्रहरि चौकिबाट सेवा प्रवाह गरिदीन जिल्ला प्रहरि कार्यालय र गृहमन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १७:

यो गाउँपालिका भौगोलीक रुपमा विकट भएकोले सुचना प्रविधिलाई ब्यबस्थीत बनाउन प्रत्येक वडामा प्रशासनिक,आर्थीक कामलाई ब्यबस्थीत गर्न अनलाईन प्रविधको विकास गर्न १/१ जना कम्प्युटर दरवन्धी को ब्यवस्था गरिदीन संघीय मामीला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १८:

महाबु गाउँपालिका अन्तरगर रहेका जडिवुटी,काईनेटीक पत्थर,काठ,दाउरा अबैध रुपमा ओसार पसार गरि उपयुक्त चिजवस्तुहरु लोप भै वातावरणमा प्राकृतिक असर पर्ने भएको हुँदा त्यस्ता चिजवस्तुहरु यस गाउँपालिका को अनुमति विना कोही कसैलाई यसक्षेत्र भित्र जडीवुटी संकलन,खोटो संकलन,जस्ता वातावरणमा प्रतिकुल असर पर्ने कनैपनि प्राकृतिक श्रोत साधनहरुको संकलन,निकासि पैठारि जस्ता अनुभुति नदिनहुन जिल्ला वन कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

व्यवशाय करका दर रेट सम्बन्धी ब्यवस्था

महाबु गाउँ पालिका स्तरिय राजश्व परामर्श समितिको मिति २०७४ असार २४ गते वसेको बैठकले महाबु गाउँपालीकाको आगामि आ.व. २०७४/०७५ का लागी प्रस्तावित गरेको निम्नानुसार का करका दररेटहरु अनुमोदन गर्ने निर्णय गरीयो ।

व्यवशाय करका दर रेट सम्बन्धी ब्यवस्था

क्र.सं	विवरण	२०७३/०७४ को व्यवसाय करका दरहरु	२०७४/०७५ को लागी व्यवसाय करका प्रस्तावित
.			

				दररेट	
		दर्ता	नविकरण	दर्ता	नविकरण
१.	दैनिक उपभोगका लागी विक्रि गर्ने				
क.	किराना पसल (थोक विक्रेता)			९००	४००
ख.	किराना पसल (खुद्रा पसल) उच्च			६००	३००
ग.	किराना पसल (खुद्रा पसल) मध्यम			५००	२५०
घ.	किराना पसल (खुद्रा पसल) साधारण			३००	२००
२.	स-साना ब्यवशाय गर्ने निम्नस्तरको				
क.	कपाल काट्ने हजाम २ सिटको			३००	२००
ख.	भाँडा पसल			९००	५००
ग.	फोटो ग्राफर (फटो बनाईने)			७००	३५०
३.	पेट्रोल डीजेल मोविल पसल				
३.१	पम्पसेट राखेर बेच्ने			८००	६००
३.२	वजार घुमायर ट्याक्टर बाट बेच्ने			९००	६००
३.३	आयल स्टोर			२०००	१५००
४	बंगुर पालन फर्म दर्ता			५००	४००
५	कुखुरा पालन फर्म दर्ता			५००	४००
५.१	दाना उद्योग पसल-पसु			४००	३००
५.२	पोल्टी फर्म			५००	४००
६	सौर्य उर्जा प्रा.लि.			१०००	८००
७	नोटरी पब्लीक			७००	५००
८	कृषी समुह दर्ता			५००	४००
९	एग्रीभेट			७००	५००
०४	हार्डवेयर पसल				
क	हार्डवेयर पसल छड सिमेन्ट कर्कट पाता उच्च			१५००	१२००
ख	हार्डवेयर पसल छड सिमेन्ट कर्कट पाता मध्यम			१२००	८००
ग.	रंग रोगन सिसा प्लाईउड पसल			८००	५००
घ.	विजुलीको समान भएको ठुलो पसल			८००	५००
ड	विजुलीको समान भएको साधारण पसल			३००	२००
च	वाथरुमाका समान (स्यानिटरी पसल)			८००	५००
५	पउरोटी आईसक्रिम खध्य सामाग्री उध्योग			८००	५००
६	रेडियो ईलेक्ट्रोनिक्स क्यामरा फ्रीज आदी				
क	घडी चस्मा मर्मत पसल			४००	३००
ख	रेडीयो,टि.भि. र क्यामराको मर्मत पसल तथा मोवाईल विक्रि तथा मर्मत पसल			८००	५००
ग	हिटर,फ्रीच,ईलेक्ट्रोनिक्स बेच्ने पसल			४००	३००
घ	स्टोभ,ग्याँस चुल्हो र प्रेसर कुकर मर्मत पसल			२००	१००
ड	ग्याँस सिलीण्डर विक्रेता पसल			१०००	८००
०७	फर्निचर तथा काठको सामाग्री विक्रेता				
क	काठ र स्टिलको फर्निचर उद्योग			१५००	१०००
ख	काठको फर्निचर उद्योग			१५००	१०००
ग	अन्य उद्योग			१५००	१०००

घ	कार्पेट उद्योग			१५००	१०००
ड	काठको स्टील फर्निचर मिश्रीत उच्च			१५००	१०००
च	काठको स्टील फर्निचर मिश्रीत मध्यम			१५००	१०००
ज	काठको स्टील फर्निचर मिश्रीत सधारण			८००	५००
०८	कपाडा तथा तयारि पोशाक वाट				
क	पसल ठुलो			१०००	७००
ख	लुगा पसल सधारण			५००	४००
ग	धान कूटने,तेल पेल्ने मिल वाट प्रति अस्त्र शक्ति (मिल)			८००	५००
०९	कोल्ड डिक्स पसल			९००	६००
१२	होडिड बोर्ड राख्ने संग नियमित रु. ....का दरले ब्यवसाय प्रचार र सेवा होडिड बोर्ड प्रति स्क्वायर फटका रु..... का दरले लाग्नेछ ।				
क	चुरोट ठुलो लायन बोर्ड उच्च			८००	६००
ख	चुरोट ठुलो लायन बोर्ड मध्यम			६००	५००
ग	चुरोट ठुलो लायन बोर्ड साधारण			४००	३००
घ	अन्यको छ स्क्वायर भन्दा ठुलो सो भन्दा तलको लागी प्रति ब्यानर			३००	१००
१३	नाफा कमाउने उद्देश्यले स्थापित संस्था			१२००	६००
क	विज्ञापन एजेन्सी			१२००	६००
ख	परामर्ष दाता (कम्सलटेन्सी)			१२००	६००
ग	बोर्डिड स्कुल प्रावि			१२००	६००
घ	बोर्डिड स्कुल नि.मा.वि.			१५००	८००
ड	बोर्डिड स्कुल मा.वि.			२०००	१२००
च	प्राईभेट क्याम्पस (प्राविधिक शिक्षालय)			२५००	१५००
छ	कुरीयर सेवा			२००	१००
ज	दुवानि सेवा			२०००	१२००
झ	निजि वित्तिय कम्पनि			२०००	१२००
ञ	निजि बैंकहरु			२०००	१२००
	क वर्गका बैंक			१८००	१२००
	ख वर्गका बैंक			१२००	९००
	ग वर्गका बैंक			१०००	६००
ट	सुन चाँदी पसल ठुलो			७००	४००
ठ	सुन चाँदी पसल मध्यम			५००	३००
ड	सुन चाँदी पसल साधारण			३००	२००
१४	डाक्टर,वैद्य,वकिल र ईन्जिनियरिड ब्यवसाय				
क	ईन्जिनियर			२०००	१८००
ख	वैद्य			२००	१००
ग	वरिष्ट अधिवक्ता			१०००	६००
घ	अधिवक्ता			७००	४००
ड	साधारण लेखापढी			४००	२००
च	डाक्टर			१०००	६००
छ	परामर्श कन्सलटेन्सी			८००	५००

१५	ठेकेदार,अडीटिंग फर्म, निर्माण				
क	अडीटिंगको फर्म निर्माण कार्यको ठेकेदार क वर्ग			२०००	१५००
ख	अडीटिंगको फर्म निर्माण कार्यको ठेकेदार ख वर्ग			१५००	१२००
ग	अडीटिंगको फर्म निर्माण कार्यको ठेकेदार ग वर्ग			१२००	८००
घ	अडीटिंगको फर्म निर्माण कार्यको ठेकेदार घ वर्ग			१०००	६००
ड	निर्माण सम्बन्धी ठेकेदार (घ) वर्ग			२५००	१५००
१७	पर्यटन उद्योग वाहेकका अन्य होटल रेष्टुरेण्ट				
क	पर्यटन स्तरका होटल तारे होटल लज प्रत्येक तारमा रु ..... थप गर्दै जाने				
ख	होटल एण्ड लज रेष्टुरेण्ट उच्चमा			२४००	१५००
ग	होटल एण्ड लज रेष्टुरेण्ट मध्यम			१५००	१०००
घ	होटल छाप्रोमा			३००	२००
१८	माछा मासु पसललाई			१०००	७००
१९	श्रृंगार र बिलासीता तथा अन्य समान विक्रेता				
क	कस्मेटिक पसल उच्च			३००	२००
ख	कस्मेटिक पसल मध्यम			२००	१५०
ग	कस्मेटिक पसल साधारण			४००	३००
घ	जुत्ता पसल छाला वा अन्य			५००	३००
ड	जुत्ता पसल छाला तथा अन्य स्थानिय			६००	४००
च	भाँडा पसल उच्चमा			१०००	५००
छ	भाँडा पसल मध्यम			८००	४००
ज	भाँडा पसल साधारण			६००	३००
२०	कलर ल्याव कम्प्युटर प्रशिक्षण केन्द्र				
क	कलर ल्याव			२०००	१२००
ख	कम्प्युटर प्रशिक्षण केन्द्र			१५००	८००
ग	फटोकपि गर्ने पसल			७००	४००
घ	एमोनियम प्रिन्ट गर्ने पसल			४००	३००
ड	टाईप ईन्स्टिच्युट			५००	३००
च	दूध डेहेरी			५००	३००
२०	मोटरसाईकल मर्मत रिसोलिंग गर्ने				
क	मोटर मर्मत गर्ने वर्कसप वा व्यक्ति			१०००	८००
ख	मोटर साईकल मर्मत			८००	६००
ग	साईकल रिक्सा स्टोभ मर्मत पसल			५००	३००
घ	रिसोलिंग गर्ने कारखाना पसल			८००	६००
ड	प्लास्टिकका अन्य माल समान बुन्ने				
च	आर्टिष्ट वर्कसप वा साईन बोर्ड ब्यानर लेख्ने			५००	३००
ज	मेशिनरि समानको पाठपुर्जा वेच्ने पसल			५००	३००
२२	स-साना चिया पसल र रेष्टुरेण्ट लाई				
क	चिया पसल राम्रो खालको			४००	२००
ख	मिठाई पसल			४००	२००

ग	भोजनालय राम्रो			६००	४००
घ	भोजनालय साधारण			४००	२००
ङ	साधारण चिया पसल			३००	१००
च	मःम पसल			८००	६००
ज	ठेलामा बेच्नेको लागी			४००	३००
२३	फलफुल तथा तरकारि पसल र औषधि पसल			८००	५००
२४	औषधि पसल			४००	२५०
क	औषधि पसल थोक विक्रेता			१२००	८००
ख	औषधि पसल खुद्रा विक्रेता			१०००	७००
ग	जडिवुटि पसल			८००	५००
घ	प्रीन्टीड प्रेस अफसेटमा			१२००	८००
ङ	प्रीन्टीड प्रेस साधारण			१०००	६००
च	स्टेसनरि तथा पुस्तक पसल उच्च			१०००	७००
छ	स्टेसनरि तथा पुस्तक पसल मध्यम			८००	५००
ज	स्टेसनरि तथा पुस्तक पसल साधारण			६००	३००
झ					
ञ	पत्र पत्रिका,			३००	१००
ट	भिडियो क्यासेट पसल तथा मर्मत			५००	२००
ठ	अन्य सवै खाले वर्कसप			१०००	७००
ड	भिडियो क्यासेट पसल			५००	३००
२५	कृषि सम्बन्धी व्यवसाय			८००	५००
क	पसुपालन			५००	३००
ख	माहुरीपालन			५००	३००
ग	कुखुरा पालन			४००	२००
घ	फलफुल तथा तरकारि			४००	२००
ङ	नर्सरी			४००	२००
२६	मदिरा पसल				
क	मदिरा विक्रि पसल डिलर			२०००	१५००
ख	फुटकर मदिरा विक्रि पसल			१५००	१०००

महावु गाउँ पालीका क्षेत्र भित्रका सडकमा सवारी साधन पड्के सवारी कर

क्र.सं.	विवरण	रुपैया	कैफियत
१	यात्रुवाहक बस	रु. ५० प्रति ट्रीप	
२	ट्रक/ट्याक्टर	रु. ५० प्रति ट्रीप	
३	भडाका जिप	रु. ५० प्रति ट्रीप	
४	निजि कार/जिप		

सवारी साधन दर्ता तथा वार्षिक सवारि कर

महावु गाउँ पालिका क्षेत्र भित्र आवागमन गर्ने सवारि साधन कर स्थानिय स्वायत्त सासन नियमावली २०५६ शंसोधित २०६४ को परिच्छेद ७ को अनुसुचि ११ बमोजिम कर दस्तुर लिई सवारि साधन दर्ता गर्ने निर्णय गरीयो ।

क्र.सं.	सवारि साधन	दर्ता	नविकरण	कैफीयत
१.	बस,ट्रक,ट्रयाक्टर,लरी र अन्य हेवि गाडी	१५००/-	१०००/-	
२.	भाडाका कार र जिप	५००/-	३००/-	
३.	भाडाका जिप र बस	८००/-	५००/-	
४.	निजि कार टेम्पो	२००/-	१००/-	
५.	स्कुटर मोटरसाईकल	१००/-	५०/-	

अचल सेवा सम्पति सेवा शुल्क

महावु गाउँ पालिका ले आफ्नो ईलाका भित्र घर जग्गाको मोल तोक्नु परेमा सो मुल्यको निम्नानुसार दस्तुर लीने निर्णय गरियो ।

क्र.सं.	विवरण		लाग्ने दस्तुर २०७४/०७५	२०७२/०७३ का लागी प्रस्तावित दर
	देखी	सम्म		
१.	५ लाख	सम्मको		५००/-
२.	५ लाख	१० लाख		१२००/-
३.	१० लाख	१५ लाख		१६०० /-
४.	१५ लाख	२० लाख		२०००/-
५.	३० लाख	४० लाख		२५००/-
६.	३० लाख	४० लाख		३५००/-
७.	४० लाख	५० लाख		३८००/-
८.	५० लाख	६० लाख		४५००/-
९.	६० लाख	७० लाख		४८००/-
१०.	७० लाख	८० लाख		५५००/-
११.	८० लाख	९०लाख		६०००/-
१२.	९०लाख	१ करोड		६५००/-
१३.	१ करोड	१ करोड ५० लाख		७५००/-
१४.	१ करोड ५० लाख	२ करोड		८५००/-
१५.	२ करोड	२ करोड ५० लाख		१०,००० /-
१६.	२ करोड ५० लाख	भन्दा माथी		१५,००० /-

४.५ महावु गाउँ पालिकाले आफ्नो ईलाका भित्र घर नक्सा पास गरे वापत निम्नानुसारको घर नक्सा पास दस्तुर लिने निर्णय गरीयो ।

४.५ नक्सापास निवेदन किताव दस्तुर रु ४००/-

४.६ नक्सापास लेआउट दस्तुर

- क) बजार क्षेत्रमा १५०० व.फी. सम्मको रु ७००/-
 ख) बजार क्षेत्रमा १५०० व.फी. भन्दा माथीको सम्मको रु १२०० /-
 ग) ग्रामिण क्षेत्रमा रु ३००/-
 घ) अमिन दस्तुर रु ५००/-
 ङ) घर नक्सापास निर्माण सम्पन्न ईजाजत पत्र सिफारिस दस्तुर रु २०० /-
 च) कडक मर्मत सुधार शुल्क प्रति व.मि. रु. १५००/-

४.७ निर्माण सम्पन्न भए पश्चात नक्सापास हुन आयमा तपसिल बमोजिम जरिवाना दस्तुर लाग्ने छ।

- क) मुल वजार क्षेत्र रु. ४०००/-
 ख) बजार क्षेत्र दाँया वाँया साईट रु ३५००/-
 ग) ग्रामिण क्षेत्र रु.२०००/-

४.८ नक्सा पास दस्तुर

क्र.सं.	बनोट	प्रति वर्ग फीट	साईडको वजार क्षेत्र	मुल सडक	ग्रामिण क्षेत्र
१.	हुंगा माटोको गाह्रो फसको छाना भएको घरको	प्रति वर्ग फीट		११५०पैसा	
२.	हुंगा माटोको गाह्रो पत्थर र टिनको छाना भएको			१ रुपैया	५० पैसा
३.	सिमेन्टको गाह्रो हुंगा को चिनाई टिनको छाना भएको			११५० पैसा	
४.	सिमेन्टको गाह्रो हुंगा को /ईटा चिनाई आर.सि.सि. भएको			२ रुपैया	१ रुपैया
५.	सिमेन्टको गाह्रो हुंगा को /ईटा चिनाई आर.सि.सि. भएको सरकारि भवन			३ रुपैया	१ रुपैया
५.	वजार क्षेत्रमा ग्रील काठको पाटेसन तथा पाताको छाना भएको			१ रुपैया	

४.९ महावु गाउँपालीका राजश्व परामर्श समितिले सिफारिस गरे अनुसार गाउँ पालीका क्षेत्रभित्र निर्माण भैसकेका भवनहरूको नक्सापास नामसारि दस्तुर तपसिल बमोजिम लिने निर्णय गरीयो ।

सि.नं.	विवरण	२०७४/०७५	२०७५/०७६ का लागी प्रस्ताविक करका दरहरु
१.	१ तला भएको आर.सि.सि. ढलान घरको		४००
२.	२ तला भएको आर.सि.सि. ढलान घरको		८००
३.	३ तला भएको आर.सि.सि. ढलान घरको		१२००
४.	सो भन्दा माथिको आर.सि.सि. ढलान घरको		१५००

४.११ महावु गाउँ पालीका क्षेत्र भित्रका जग्गा किनवेच गर्दा गा.पा. ले उपलब्ध गराउने घरवाटो सिफारिस दस्तुर निम्नानुसार लाग्नेछ ।

ग्रामिण क्षेत्र

क) ग्रामिण क्षेत्रका जग्गा रु २००

ख) ग्रामिण क्षेत्रका जग्गा मोटर वाटा संग सटिएका जग्गाको रु ४००

ग) ग्रामिण क्षेत्रका जग्गामा बनेका घर टिन र पत्थरका छाना भएको घर सहितको सिफारिस दस्तुर रु.५००

घ) ग्रामिण क्षेत्रमा आर.सि.सि. ढलान भएको घर सहितको घरवाटो सिफरिश दस्तुर रु ९००

बजार क्षेत्र

क) बजार क्षेत्रमा आर.सि.सि. भएको पक्की ढलान १ तले घरको घरवाटो सिफरिश दस्तुर रु ८००

ख) बजार क्षेत्रमा आर.सि.सि. भएको पक्की ढलान २ तले घरको घरवाटो सिफरिश दस्तुर रु.१५००

ग) बजार क्षेत्रमा आर.सि.सि. भएको पक्की ढलान ३ तले घरको घरवाटो सिफरिश दस्तुर रु २५००

घ) सो भन्दा माथि आर.सि.सि. भएको पक्की घरको घरवाटो सिफरिश दस्तुर रु. ४५००

४.१२ यस गाउँ पालिका क्षेत्रमा आ.व. २०७४/०७५ मा तपसिल बमोजिमको एकीकृत सम्पति कर लगाउने निर्णय गरियो ।

क्र.सं.	मुल्याङ्कन विवरण		कायम गरीएको रकम रु.
	देखी	सम्म	
१	१	१ लाख	४०
२	१ लाख	२ लाख	८०
३	२ लाख	३ लाख	१५०

४	३ लाख	४ लाख	४००
५	४ लाख	५ लाख	५००
६	५ लाख	६ लाख	६००
७	६ लाख	७ लाख	७००
८	७ लाख	८ लाख	७५०
९	८ लाख	९ लाख	८००
१०	९ लाख	१० लाख	१०००
११	१० लाख	१२ लाख	१४००
१२	१२ लाख	१४ लाख	१५००
१३	१४ लाख	१६ लाख	१६००
१४	१६ लाख	१८ लाख	१७००
१५	१८ लाख	२० लाख	१८००
१६	२० लाख	२२ लाख	२०००
१७	२२ लाख	२४ लाख	२०००
१८	२४ लाख	२६ लाख	२१००
१९	२६ लाख	२८ लाख	२२००
२०	२८ लाख	३० लाख	२३००
२१	३० लाख	३२ लाख	२४००
२२	३२ लाख	३४ लाख	२६००
२३	३४ लाख	३६ लाख	२८००
२४	३६ लाख	३८ लाख	२९००
२५	३८ लाख	४० लाख	३०००
२६	४० लाख	४२ लाख	३५००
२७	४२ लाख	४४ लाख	३८००
२८	४४ लाख	४६ लाख	४०००
२९	४६ लाख	४८ लाख	४५००
३०	४८ लाख	५० लाख	४६००
३१	५०००००१	६००००००	५२००
३२	६०००००१	७००००००	६२००
३३	७०००००१	८००००००	६४००
३४	८०००००१	९००००००	६६००
३५	९०००००१	१०००००००	६८००
३६	१००००००१	१५००००००	७०००
३७	१५०००००१	२०००००००	७२००
३८	२००००००१	२५००००००	७४००
३९	२५०००००१	३०००००००	७६००
४०	३००००००१	३५००००००	६८००
४१	३५०००००१	४०००००००	८०००
४२	४००००००१	४५००००००	८२००
४३	४५०००००१	५०००००००	८४००

४४	५००००००१	५०००००००	८९००
----	----------	----------	------

४.१० यस कार्यालय वाट दिईने सिफारिसको हकमा निम्नानुसार दस्तुर लाग्नेछ ।

क्र.सं.	विवरण	ग्रामिण क्षेत्र	शहरि क्षेत्र
१	खानेपानि सिफारिस	१००	३००
	(क) घरायसि प्रयोजन	५००	८००
	(ख) कार्यालय तथा उद्योग	५००	८००
२	भारत जाने सिफारिस	१००	१००
३	विद्युत जडान दस्तुर		
	(क) घरायसि प्रयोजन	२००	८००
	(ख) उद्योग धन्दा सिफारिस	४००	१८००
४	जग्गा नामसारि सिफारिस	१५०	५००
५	अन्य किसिमका सिफारिस दस्तुर	१५०	१५०
६	नाता प्रमाणीत सिफारिस दस्तुर		
	(क) नाता प्रमाणीत स्वदेशी प्रयोजनका लागी	२००	२००
	(ख)) नाता प्रमाणीत विदेशी प्रयोजनका लागी	३००	४००
७	नगरिकता सिफारिस	५०	५०
८	नगरिकता प्रतिलिपी सिफारिस दस्तुर	१००	१००
९	चारकिल्ला प्रमाणीत	१००	४००
१०.	जन्म मिति प्रमाणित गर्ने, गराउने		
११.	विवाह प्रमाणित तथा अविवाहित प्रमाणित		
१२.	अंग्रेजी माध्यममा सिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने		
१३.	घर पाताल प्रमाणित गर्ने		
१४.	व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित गर्ने		
१५.	जीवितसंगको नाता प्रमाणित गर्ने		
१६.	हकवाला वा हकदार प्रमाणित गर्ने		
१७.	संरक्षक प्रमाणित गर्ने तथा संस्थागत र व्यक्तिगत संरक्षक सिफारिस गर्ने		
१८.	कागज र मन्जुरीनामा प्रमाणित गर्ने		
१९.	जग्गा मूल्यांकन सिफारिस गर्ने		
२०.	क. आर्थिक अवस्था कमजोर वा विपन्नता प्रमाणित गर्ने		
	ख. आर्थिक अवस्था बलियो वा सम्पन्नता प्रमाणित गर्ने		
२१.	बहाल करको लेखाजोखा सिफारिस गर्ने		
२२.	मोहि लगत कट्टाको सिफारिस गर्ने		
२३.	घर जग्गा करको लेखाजोखा गरी सिफारिस गर्ने		

२४.	व्यापार व्यवसाय बन्द भएको, सञ्चालन नभएको वा व्यापार व्यवसाय हुँदै नभएको सिफारिस गर्ने		
२५.	मिलापत्रको कागज गराउने निवेदन दर्ता गर्न सिफारिस गर्ने		
२६.	निःशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारिस गर्ने		
२७.	पुर्जामा घर कायम गर्ने सिफारिस गर्ने		
२८.	फरक फरक नाम, थर, जन्ममिति तथा प्रमाणित दुवै नाम गरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारिस गर्ने		
२८.	नाम, थर वा जन्ममिति संशोधनको सिफारिस गर्ने		
२९.	जग्गा धनी पूर्जा हराएको सिफारिस गर्ने		
३०.	कित्ताकाट गर्न सिफारिस गर्ने		
३१.	नामसारी गर्न सिफारिस गर्ने		
३२.	जग्गाको हक सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने		
३३.	मृतकसँगको नाता प्रमाणित तथा सर्जमिन सिफारिस गर्ने		
३४.	उद्योग ठाउँसारी सिफारिस गर्ने		
३५.	जीवित रहेको सिफारिस गर्ने		
३६.	विद्यालय खोल्न सिफारिस गर्ने		
३७.	विद्यालयको कक्षा थप गर्न सिफारिस गर्ने		
३८.	विद्यालय ठाउँसारी गर्न सिफारिस गर्ने		
३९.	पालन पोषणको लागि सिफारिस गर्ने		
४०.	वैवाहिक अङ्कित नागरिकता सिफारिस गर्ने		
४१.	कोठा खोल्न रोहबरमा बस्ने		
१०	मल्टी मिडिया प्रतिदिन भाडा रु		
११	दैवि प्रकोप सम्बन्धी सिफारिस गर्दाको दस्तुर लाग्ने छैन		
१२	कार्यालयमा दिईने आफ्नो नम्बर आवादीको निकास हुने काठको सिफारिस लिंदा प्रति क्यु फीटको रु. २ का दरले लाग्नेछ ।		

४.११ नक्कल दस्तुर

महावु गाउँ पालिका मा भएका कागज पत्रहरुको सम्बन्धीत व्यक्ति ले नक्कल सार्नका लागी निवेदन दिएमा देहाय बमोजीमको दस्तुर लाग्ने छ ।

(क) आफ्नै तर्फबाट सारेमा प्रत्येक पानाको प्रतिलिपि प्रमाणीत दस्तुर रु २०

(ख) कार्यालय वाट सारेमा प्रत्येक पानाको प्रतिलिपि प्रमाणीत दस्तुर रु ५०

(ग) घर बनाउने नक्साको नक्कल माग्न आएको अवस्थामा घर हेरि कागजको मुल्य वाहेक देहाय बमोजिम नक्कल दस्तुर लाग्नेछ ।

कार्यालय वाट सारि लिंदा

(क) एकतले घरको रु ४००

(ख) दुई तले घरको रु ५००

(ग) तिन तले घरको रु ६००

(घ) चार तले घरको रु ७००

(ङ) पाँच तले घरको रु ८००

(च) छ तले तथा सो भन्दा माथिको घरको रु ८०० रु.६००

आफै सारि लिंदा

रु.२००

रु.३००

रु.४००

रु.५००

रु.६००

गाउँ क्षेत्र भित्र घर जगा किन वेच प्रयोजन को लागी घर कायम सिफारिस गर्दा तपसिल अनुसारको दर रेट लाग्नेछ ।

१	५० हजार सम्म		८००/-
२	५० हजार १ देखी	१ लाख सम्म	१०००/-
३	१ लाख १ देखी	२ लाख सम्म	१०००/-
४	२ लाख १ देखी	३ लाख सम्म	१२००/-
५	३ लाख १ देखी	४ लाख सम्म	१२००/-
६	४ लाख १ देखी	५ लाख सम्म	१२००/-
७	५ लाख १ देखी	१० लाख सम्म	१४००/-
८	१० लाख १ देखी	२० लाख सम्म	१५००/-
९	२० लाख १ देखी	३० लाख सम्म	१६००/-
१०	३० लाख १ देखी	४० लाख सम्म	१६००/-
११	४० लाख १ देखी	५० लाख सम्म	१८००/-
१२	५० लाख १ देखी	६० लाख सम्म	१८००/-
१३	६० लाख १ देखी	७० लाख सम्म	२०००/-
१४	७० लाख १ देखी	८० लाख सम्म	२०००/-
१५	८० लाख १ देखी	९० लाख सम्म	२१००/-
१६	९० लाख १ देखी	१ करोड सम्म	२२००/-
१७	१ करोड १ देखी	१ करोड ५० लाख सम्म	२४००/-
१८	१ करोड ५१ लाख देखी	२ करोड सम्म	२५००/-
१९	२ करोड १ देखी	३ करोड सम्म	२६००/-
२०	३ करोड देखी	४ करोड सम्म	२६००/-
२१	४ करोड देखी	५ करोड सम्म	२७००/-
२२	५ करोड भन्दा माथि		४५००/-

४.१४ यस गाउँ पलिका क्षेत्र भित्र निम्नानुसारको वार्षिक आय मुल्याङ्कन दस्तुर लाग्नेछ ।

क्र.सं.	विवरण		२०७४/०७५ को दर रेट	२०७४/०७५ का लागी प्रस्तावित वजेट
	देखी	सम्म		
१	५० हजार सम्मको			१०००/-
२	५० हजार देखी	१ लाख सम्म		२०००/-

३	१ लाख १ हजार देखी	२ लाख ५० हजार सम्म		२८००/-
४	१ लाख ५१ हजार देखी	२ लाख सम्म		३०००/-
५	२ लाख ५१ हजार देखी	३ लाख सम्म		३५००/-
६	३ लाख १ हजार देखी	३ लाख ५० हजार सम्म		४०००/-
७	३ लाख ५१ हजार देखी	४ लाख सम्म		५५००/-
८	४ लाख १ हजार देखी	४ लाख ५० हजार सम्म		६०००/-
९	४ लाख ५१ हजार देखी	५ लाख सम्म		७०००/-
१०	५ लाख देखी	६ लाख सम्म		७५००/-
११	६ लाख देखि	७ लाख सम्म		७५००/-
१२	७ लाख देखी	८ लाख सम्म		८०००/-
१३	८ लाख देखी	९ लाख सम्म		८५००/-
१४	९ लाख देखी	१० लाख सम्म		९०००/-
१५	१० लाख देखि	११ लाख सम्म		९१००/-
१६	११ लाख देखी	१२ लाख सम्म		९२००/-
१७	१२ लाख देखी	१३ लाख सम्म		९३००/-
१८	१३ लाख देखी	१४ लाख सम्म		९८००/-
१९	१४ लाख देखी	१५ लाख सम्म		१०००० /-
२०	१५ लाख देखी	१६ लाख सम्म		११००० /-
२१	१६ लाख देखी	१७ लाख देखी		१२००० /-
२२	१७ लाख देखी	१८ लाख सम्म		१३००० /-
२३	१८ लाख देखी	१९ लाख सम्म		१४००० /-
२४	१९ लाख देखी	२० लाख सम्म		१४००० /-
२५	२० लाख देखी	२१ लाख सम्म		१५५००० /-
२६	२१ लाख देखी	२२ लाख सम्म		१५००० /-
२७	२२ लाख देखी	२३ लाख सम्म		१५००० /-
२८	२३ लाख देखी	२४ लाख सम्म		१६००० /-
२९	२४ लाख देखी	२५ लाख सम्म		१७००० /-
३०	२५ लाख देखी	२६ लाख सम्म		१७५०० /-
३१	२६ लाख देखी	२७ लाख सम्म		१८००० /-
३२	२७ लाख देखी	२८ लाख सम्म		१८५०० /-
३३	२८ लाख देखी	२९ लाख सम्म		१९००० /-
३४	२९ लाख देखी	३० लाख सम्म		१९५०० /-
३५		३० भन्दा माथी		०.७५%

४.१५ गाउँपालिका अन्तर्गतको क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले उन, खोटो, जडिबुटि, वनकस, कवाडि माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता वस्तुको व्यावसायिक कारोवार गरेवापत तपशिल बमोजिमको कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

क. जडिबुटि

क्र.स.	जडिबुटिको नाम	करको दर रेट रु. (मोल प्रतिशत)	कैफियत
१.	ऊन		
२.	खोटो		

३.			
४.			
५.			
६.			
७.			

ख. कवाडि माल

क्र.स.	कवाडि मालको प्रकार	करको दर रेट रु. (प्रति क्विन्टल)	कैफियत
१.	खालि बोटल (मदिराको)		
२.	तामाको तार, पुरानो भाँडा		प्रति केजि
३.	टिन/जस्ता		
४.	फलाम		
५.	काँस		प्रति केजि
६.	अन्य		

४.१५ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन,घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा तपशिल बमोजिमको घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असुल गरिनेछ ।

क्र.स.	घर/जग्गाको बहालको आम्दानी	करको दररेट वार्षिक रु.	कैफियत
१.	वार्षिक ५० हजार सम्म		
२.	वार्षिक ५० हजार देखि १ लाख सम्म		
३.	वार्षिक १ लाख भन्दा माथि		

४.१६ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा तपशिल बमोजिमको व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

क्र.स.	मनोरञ्जन व्यवसायको प्रकार	करको दररेट वार्षिक रु.	कैफियत
१.	दोहारी साँभ		
२.	फन पार्क		

४.१७ गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने पर्यटकहरुबाट तपशिलमा उल्लिखित दरमा पर्यटन शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

क. पदयात्रा/भ्रमण

क्र.स.	विवरण	प्रति व्यक्ति रु.	कैफियत
१.	सार्क राष्ट्रका पर्यटकका लागि		
२.	अन्य मुलुकका पर्यटकको लागि		

ख. अध्ययन/अनुसन्धान

क्र.स.	विवरण	प्रति दिन रु.....	कैफियत

१.	सार्क राष्ट्रका पर्यटकका लागि		
२.	अन्य मुलुकका पर्यटकको लागि		

४.१८ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ्ग सुविधा उपलब्ध गराए बापत तपशिलमा उल्लिखित बमोजिम पार्किङ्ग शुल्क लगाईने र असूल उपर गरिनेछ ।

क्र.स.	सवारी साधनको विवरण	प्रति घण्टा रु.....	कैफियत
१.	बस, ट्रक, ट्र्याक्टर		
२.	भाडाका जिप		
३.	निजि कार/जिप		

महाबु गाउँ पालीका भित्र रहेका जग्गाको मुल्याङ्कन

क्र.सं.	स्थान	प्रति रोपनि		
		अवल प्रति रोपनि	सिम प्रति रोपनि	चहार प्रति रोपनि
१.	ताराघाट देखी वडाखोला ओखल हुंगा सम्म सडक संग सटेका जग्गा	१२,०००० /-	११०००० /-	१००००० /-
२.	गैडावाज बजार क्षेत्र लामाको घर देखी स्वास्थ्य चौकी विचको जग्गा	१५०००० /-	१३०००० /-	१२०००० /-
३.	गैडावाज देखी बाँसि गा.वि.स. भवन भित्रको जग्गा	८०००० /-	७०००० /-	६०००० /-
४.	वडाखोला,ऐराडि,मान्म सडक संग जोडीएको क्षेत्र	८०००० /-	७०००० /-	६०००० /-
५.	दारेघाट देखी बाँसि,गिताचौर,काँशिकाँध वडावन सम्मको वाटोमा सटेको जग्गा	८०००० /-	७०००० /-	६०००० /-
६.	गैडावाज हुदै गुरुड टोल हुदै काप्रीखोला सम्म वाटोमा सटेको जग्गा	६०००० /-	५५००० /-	४५००० /-
७.	गैडावाज देखी घोडा मच्चे हुदै रानिवन सिमल डाँडाको वाटोमा सटेको जग्गा	५०००० /-	४०००० /-	३५००० /-

८.	महाबु गाउँपालीका वडा नं. १,२,३,४ र सडक भन्दा भित्री भागका खेतियोग्य जग्गा हरु	३५०००/-	३००००/-	२५०००/-
९.	वडा नं. ६ का भित्री भागका खेतियोग्य जग्गा हरु	३००००/-	२५०००/-	२००००/-
१०.	वडम नं. १ देखी ६ सम्मका भित्री भागका खर भिर हरु	४५०००/-	४००००/-	३५०००/-

आ.व.२०७४/०७५ का लागी गाउँ स्तरिय राजश्व परामर्श समितिले तय गरेको पञ्जीकरण तर्फको करको दर रेट

क्र.सं.	करको विवरण	२०७४/०७५ को लागी	२०७४/०७५ को लागी प्रस्तावित
१.	२०७४ साल देखी २०७५ साल सम्म		
(क)	जन्म दर्ता		
(ख)	मृत्युदर्ता		
(ग)	विवाह दर्ता		
(घ)	वसाईसराई		
(ङ)	सम्बन्धविच्छेद		
२.	३५ औं दिन सम्म		
(क)	जन्म दर्ता		
(ख)	मृत्युदर्ता		
(ग)	विवाह दर्ता		
(घ)	वसाईसराई		
(ङ)	सम्बन्धविच्छेद		
४.	प्रतिलिपि दस्तुर		

